

ŽODIS EUROPAI

Jai reikia pasisakyti dėl įkaitų Teherane

Vytautas Meškauskas

Prezidentas Carteris davė Vakarų Europai ir Japonijai ultimatumą: jei jos neprisidės prie politinių ir ūkinių sankcijų prieš Teheraną, JAV gali būti priverstos griebtis militarinės akcijos, greičiausia blokados, kuri vistik nutrauks jų prekybinius santykius su Iranu. Atrodo, kad tai reikėjo seniai padaryti. Žinoma, galima aiškintis, kad padėtis Irane buvo chaotiška, įkaitus laiko faktinai ne pati vyriausybė bet neatsakingų asmenų gauja ir t.t., bet tai nepakeičia fakto, kad įkaitų paėmimas prieštarauja visiems tarptautinės teisės ir papročių nuostatomis ir - jei taip - su vyriausybe, kuri tai toleruoja, negali palaikyti normalius diplomatinis santykius.

Vokiečių Die Welt dėl to rašė: 'Ne mūsų dalykas barti Carterį už kantrybę, kokios neparodė nei vienas kitas JAV prezidentas, tačiau informacijos iš Washingtono, kad sąjungininkai atkalbinėjo nuo smarkesnių sankcijų, skamba keistai. Vienas iš argumentų buvęs tas, kad Iranas galėtų prašyti sovietų pagalbos'.

Jei taip - išvedžioja vokiečių laikraštis - iš to reikėtų prileisti, kad Atlanto Sąjungos vadovaujanti valstybė turi be pasipriešinimo sutikti grasinimą savo piliečių gyvybėmis ir nesiskaitymą su jos vyriausybe dėl to, kad bijo sovietų įsikišimo! Nejaugi jau taip blogai?

Europiečiai ir japonai negali neprisidėti, nes įvykiai Teherane gali sudaryti precedentą ir pavojų jų pačių diplomatinėms atstoavybėms, o antra, kaip tik dėl to, kad prezidentas Carteris parodė tiek daug kantrybės, sąjungininkai jo negali palikti vieno. Jei prileisti, kad įkaitų drama dar nesibaigs greitu laiku, Amerika pasirodys kaip nuvainikuota galybė, nepajėgi apginti savo piliečių net nuo tokio krašto kaip Iranas. Bet tuo atveju europiečiai nustotų savo atominės apsaugos ir būtų išstatyti sovietų spaudimo pavojui, o kartu negalėtų patys užtikrinti savo gyvybinių svarbių interesų Art. Rytuose. Už tat jų pačių interesas reikalaujas padėti JAV, ypač tai turėtų suprasti D. Britanija, Vokietija, Prancūzija ir Japonija - baigia Die Welt.

Kol kas kai kurios Europos valstybės ir Japonija tik atšaukė savo ambasadorius, kaip diplomatiškai sakoma - 'pasitarimams'. Tačiau, kad tai buvo žingsnis reikiama kryptimi, galima spręsti iš to, kad su įkaitais buvo leista pasimatyti Raudonojo Kryžiaus atstovams. Jei europiečiai ir japonai kuriam laikui atsisakytų nuo Irano naftos importo, Ira-

nas ilgai negalėtų išsilaikyti. Reikia atsiminti, kad Irano naftos produkcija per paskutinius mėnesius sumažėjo pusiau ir jis Europos ūkinei bendruomenei pristatė tik 6.9% jos viso naftos importo. Atskirais kraštais imant, daugiausiai iš Irano importavo V. Vokietija (12.6% viso jos naftos importo), D. Britanija - 7.1%, Danija - 14.3%, Prancūzija - 5.4%. Kadangi šiuo metu naftos pasiūlos jau praneša poreikavimą, galima prileisti, kad importo iš Irano nukirtimas galėtų būti išlygintas iš kitų šaltinių. Kartu ir eksportas iš pramoningų kraštų į Iraną pereinamais metais irgi jau buvo sumažėjęs pusiau ir toliau mažės be jokių sankcijų.

Sovietų propaganda, aišku, pradėjo įrodinėti, kad Maskva yra pasiruošusi padėti Iranui amerikiečių blokadą atveju, leisdamas pasikeisti prekėmis su Europa per savo teritoriją. Girdi, 'SSSR siekia sovietų-iraniečių santykių pagerinimo pagal geros kaimynystės principą ir padeda Iranui jo kovoje prieš užsienio intervenciją ir už tikrą tautinę nepriklausomybę'. Pravda, Carterio paskutines pastangas pavadino 'blefu', tačiau Washingtono mosikavimas kardu kartu sudaras ir rimtą pavojų. Apie Carterį asmeniškai kompartijos organas štai ką rašo:

'Su Vėlykų varpais šaukiasi pamaldus krikščionis badą ir ligas pagalbon, kad pakludytų iranėčius.'

Apie pačius įkaitus sovietai nedaug kalba, nors TASS užsieniui skirtame komentare taip aiškina: 'Prezidentas Carteris savo neturintį precedentą to mėsulių rodymą teisinga 'įkaitų problema'. Ta problema - kaip Irano vadai jau daug sykių pakartojo - neleidžia išspręsti JAV atkaklus atsisakymas pripažinti istorinį faktą. Būtent, prisiimti atsakomybę už šacho laikais padarytus nusikaltimus ir bandy-

Čiurlionio Ansamblio ir komp. A. Mikulskio sukačių minėjimo komitetas. Iš kairės: J. Malskis, J. Stempuzis, O. Jokūbaitienė, J. Nasvytis ir dr. D. Degėsys. V. Nasvyčio nuotr.

LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI CHICAGOJE

Chicago Lietuvos Tautinių Namų narių tryliktojo metinis susirinkimas įvyko nuosavuose namuose 1980 m. kovo 29 d. Jį pradėjo ir vedė LTN pirmininkas inž. Jonas Jurekūnas, sekretoriaus - Jonas Vedegys. Susirinkimas buvo gausus nariais ir darnus tarimais.

Susikaupimo minute prisiminta ir pagerbta pereinamais metais mirusieji nariai: Felicijonas Gaudušas, Sta-

sys Švedas. Išklaustas perėjimų metų (dvyliktojo) metinio susirinkimo protokolas, perskaitytas to susirinkimo sekretoriaus Stasio Virpšos. Protokolas priimtas.

Valdybos ir tarybos pranešimuose, apyskaitose pareikšti svarbesni momentai. (Iš vald. pirm. J. Jurekūno):

a) Metų bėgyje LTN patalpų panaudojimas kultūriniais, socialiniams bei organizaciniais reikalams vyko maždaug tuo pačiu apkravimu, kaip ir anksčiau. LTN nariai - organizacijos čia turi savuosius biurus ir čia vyksta jų valdybų posėdžiai, kaip ir jų narių susirinkimai ar rengiami minėjimai,

b) pastebimas gyventojų sumažėjęs kėlimasis iš Chicago į užmiesčius, nes tai diktuoja besikeičianti padėtis gasolino kainos ir bendrai gyvenimo standarto užmiestyje pabrangimas ir kitos sąlygos. Tuo būdu mūsų šios patalpos darosi mums daugiau reikalingos.

c) LTN valdyba gavusi testamentą, kurio vykdymą valdyba principu priėmusi, bet tebeesą aiškinamasi visos realijos. Džiugu tai, kad į LTN adresuojasi tokiais klausimais lietuviai, nebūdami LTN nariais,

d) Pereinamais metais, atsitiktinai susipažinęs su LTN būkle ir apimtimi, Julius R. Kuzas, įsijungęs į narius ir drauge įrašydinęs nariais visus savo šeimos narius,

e) Pereitus, 1979 metus, LTN baigė su pelnu \$8,490.06. Dalį pelno direktorių taryba paskyrusi premijoms: Lietuvos Respublikos konsulatui Chicagoje (\$1,000), Tautinės minties savaitraščiui "Dirvai" švenčiant 65 m. sukaktį, (\$1,000) ir Lituanistikos Institutui \$500,

f) Pirmininkas pastebėjo, kad susidarantį pelną, kaip ir anksčiau lemia LTN visos administracijos be atlyginimo ir nemažai atsidėjimu dirbamas darbas. Išskirtinai padėkos verti namų šeimininkas Bronius Kasa-

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos VI-tosios tautinių šokių šventės šokėjų grupė. Viduryje sėdi direktorius Julius Širka, tautinių šokių mokytoja Vida Kazlauskaitė ir akordeonistas Arūnas Polikaitis. J. Tamulaičio nuotr.

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIJA *Apkvalga*

Kaip ten iš tikro buvo Teherane. — Nauji atidengimai apie Watergate. — Nixonas apie detente.

Kai Irano atstovams prikiši tarptautinės teisės laužymą laikant įkaitus, jie paprastai atsikerta, kad JAV pirmos sulaužė tarptautinę teisę, pasodindamos Pahlevį į šachų sostą. Nors kištis į kitų valstybių vidaus reikalus neleidžiama, praktikoje tai beveik visur daroma. Faktinai net dabar Iraną valdanti klika dėl savo įsiviešpatavimo turėtų būti dėkinga Washingtonui, nes Carterio administracija įtaigavo šachą elgtis galimai švelniau ir net pasiuntė savo generolą, NATO štabo viršininką, įkalbėti Irano generolus neįvesti karinės diktatūros, kuri ko gero būtų išgelbėjusi kraštą nuo dabartinio chaoso. Sacho sesuo (dvyne) Ashraf parašė knygą 'Veidai Veidrody', kurioje tarp kito kalbama apie Carterio viešnagę 1977 metų N. Metų išvakarėse Teherane. Carteris ten labai išgyrė šachą. Rašo princesė:

'Kai jis (Carteris) kalbėjo, aš žiūrėjau į jo išblýskusį vei-

dą. Galvojau, kad jo šypsena dirbtina, bet maniau galinti juo pasitikėti. Neprašėjus nė metams, jis siuntė savo atstovus pas Khomeinį, pasiuntė savo generolą į Teheraną, kad knistųsi po mano brolio armiją ir siektų savo tikslų, palikdamas mano broli bėdoje, kada Iranas artėjo prie revoliucijos.'

Ji, rašydama apie amerikiečių ir britų talką atgauti šachui valdžią 1953 m., tarp kitko teigia, kad ta talka buvo daugiau informacijų pasikeitimo, negu karinio pobūdžio. Kaip buvo iš tikro?

Apie tai pasakoja buv. CIA pareigūnas Kermit Roosevelt savo knygoje: 'COUNTER-COUP: The Struggle for the Control of Iran'. Ją išleido McGraw-Hill leidykla, bet jos dabar niekur nerasi. Praėjusį rugsėjį, kai ji turėjo pasirodyti rinkoje, British Petroleum Co. pagrasino teismu už šmeižimą ir leidykla sunaikino visą 7,500 egz. laidą, išskyrus kelis šimtus egz. išsiųstus recenzen-

tams. Užkulisiai buvo toki. Rooseveltas aprašė britų slaptosios tarnybos veiklą Irane. Toji institucija (Secret Intelligence Service) prašė CIA paveikti, kad tas nebūtų paskelbta. Po to autorius visą SIS darbą priskyrė British Petroleum machinacijoms. Po ilgų derybų tarp CIA ir SIS susitarta, kad geriausia išeitis vis dėlto būtų laikytis teisybės. McGraw-Hill atspausdino naują laidą, šį kartą 15,000 egz., kuri turėjo pasirodyti knygų parduotuvėse š.m. sausio mėn. Dėl įkaitų paėmimo, Rooseveltas prašė knygos palatini- mą sulaukyti. Tokia istorija knygos, kurios turinys nėra paslaptis.

1953 metais buvo rimto pagrin- dinto būkštauti, kad tuometinio ministerio pirm. Mossadegh režimas Irane pasibaigs komunistų įsigalėjimu. Rooseveltas pradėjo planuoti kaip tam pasipriešinti dar paskutini- ais Trumano prezidentavi- mo mėnesiais. Į valdžią atė- jus Eisenhowerio administra- cijai, jis gavo Washintono O.K. Atvykęs slapta iš Irako į Teheraną, Rooseveltas manė, kad paprasčiausias būdas pašalinti Mossadeghą būtų jį atleisti iš pareigų, kam šachas turėjo teisę. Bėda buvo tokia, kad Mossadeghas buvo popu- liaresnis už šachą. Sachas vis- dėlto buvo įtikintas, kad taip reikia padaryti. Jis pasiuntė atleidimo raštą Mossadeghui per patikimą pulk. Nassiry. Tai buvo 1953 m. rugpjūčio 15 dieną. Mossadeghas tačiau per koki dvigubą agentą apie tą planą sužinojo ir atvykusi pulk. Nassry įsakė suimti, o nauju ministru pirmininku paskirtas gen. Zadehi pasislė- pė. Mossadeghas rugpjūčio 16 d. paskelbė per radiją pa- siimamas visą valdžią sau, tuo pa- čiu nuversdamas šachą, kuris tuojau pabėgo į užsienį. Po tri- jų dienų minia, pasamdyta CIA - Rooseveltas sakosi išlei- des tam \$75,000 - patraukė į Mossadegho rezidenciją ir su- silaukė kariuomenės paramos. Zahedi užsidėjo uniformą, ku- rios sagas užsagstė kitas CIA pareigūnas Howard Stone, ir pradėjo eiti savo pareigas, o ša- chas grįžo iš 2 dienų egzilės Ro- moje. Grįžęs jis pasakė Roose- veltui: 'aš turiu būti dėkingas už sostą Dievui, mano tautai, mano kariuomenei ir ... Jums' ...

■ Iš kitos pusės

Vilius Bražėnas balandžio 10 d. Dirvoje siūlo:

"Tad būtų naudinga, jei mūsų laikraščių re- dakcijos, gavusios kurio nors mūsų politinio dar- buotojo nuotrauką, su jo remiamu kandidatu, pa- reikala būtų ir paaiškinimo, kuriuo pagrindu jis tą kandidatą remia ir, žinoma, mus įtaigoja, per tos nuotraukos patalpinimą mūsų spaudoje, jo kan- didatą remti."

Tai, girdi, baigs 'politinį grabaliojimąsi patamsyje'! Iš kitos pusės žiūrint, V. Bražėnas nepagrįstai laiko savo tautiečius tokiais naiviais, kad patiktų priešrinkiminius pažadus. Jei tokie buvome atvažiavę, turėjome pakanka- mai laiko apsižiūrėti. Labai retas prezidentų kraštą valdė pagal savo priešrinkiminius pažadus ir nusistatymą. An- tikomunistas Nixonas ieškojo detentės su sovietais, nes kraštas nenorėjo kariauti. Komunistų 'nebijąs' Carteris staiga apsižiūrėjo, kad kraštas atsidadė didžiausiame pa- vojuje nuo antrojo pasaulio karo laikų. Už tat net pagei- dautina rinkti tuos, kurie gali pakeisti savo nusistatymą ar bent taktiką, jei to reikalauja krašto interesai.

Gyvenam pluralistinėje visuomenėje, todėl sunku ti- kėtis, kad ir visi lietuviai būtų vienos nuomonės. Iš prin- cipo, reikia džiaugtis, kad jie dalyvauja šio krašto politi- niame procese, nors kartais jis atrodo mums sunkiai su- prantamas. Net talkininkaudami nelaimėjusiems kan- didatams, tautiečiai įgauna patyrimo, užmezga naujas pa- žintis ir vien dėl to gali turėti naudos. Todėl vietoje rei- kalauti pasiaiškinimo, kodėl remia tą ar kitą kandidatą, vertėtų žiūrėti į priešrinkiminį entuziazmą kaip ... skel- bimus. Juk skelbimus nepriimame už tikrą pinigą, bet jie leidžia kiek susiorientuoti. Ir kadangi skelbėjai siekia sau vienokios ar kitokios naudos, skelbimai iš principo turi būti apmokami. Taip yra amerikiečių spaudoje, taip turėtų būti ir pas mus. Ar ne tiesa, kad po to kai fini- kiečiai išrado piniginius ženklus, daug problemų liko leng- viau išsprendžiamos? **vm**

Jei kalbam apie slaptas tar- nybas ... TIME magazinas at- spausdino ištrauką iš Gordon Liddy greit išsiesiančios knygos 'Will'. Kaip žinia, autorius buvo specialaus Baltųjų Rū- mų dalinio Nixono laikais vi- nintėlis narys, kuris geriau at- liko visą savo bausmę (5 me- tus kalėjimo), bet nesileido į biznį su prokurorais už baus- mės palengvinimą. Atkalėjęs jis parašė šią knygą, nes jautė 'pareigą prieš istoriją', o be to - dėl pasenėjimo jis jau negali būti kaltinamas dėl praeities. Jo teigimu, įsiveržimas į de- mokratų partijos būstinę bu- vęs suorganizuotas tam, kad patyrys, ką demokratai žino apie juos. Tam bandymui išė- jus į viešumą, Liddy manė, kad bus už tai nušautas ir bu- vo pasiruošęs 'bendradarbiau- ti'. Jis taip pat galvojęs nu- nuodyti savo bendrą Hunt už tai, kad tas 'plepėjo'. Anks- čiau jis su tuo pačiu Huntu dis- kutavo kolumnisto Andersono nu- nuodijimą už pastarojo ne- palankų straipsnį apie vieną JAV agentą užsienyje. ...

Tuo tarpu pats prezidentas Nixonas davė išskirtiną inter- view Welt am Sonntag redak-

toriui. Į klausimą, ar detente yra negyva, Nixonas atsakė:

'Detentė tik tada būtų negy- va, jei ją laikyti tuo, kuo aš jos niekadoms nelaikiau. Detentės aš niekadoms nelaikiau Entente. Entente reiškia, kad jos nariai - valstybės - turi bendrus prin- cipus ir yra sąjungininkės. De- tente yra tik susitarimas 'gy- venk ir leisk gyventi' tarp kra- štų, kurie turi visai kitokių tikslus. Prieš važiuodamas į Maskvą 1972 metais, aš aplan- kiau sovietų mirtiną priešą Ki- niją ir isakiau bombarduoti šiaurinį Vietnamą. Detente gali laikytis tik kartu su spau- dimo politika, per kurią Krem- lius yra įtikinamas, kad jis sa- vo tikslų nepasiekė nei tiesiog- ne, nei užmaskuota agresija.'

Welt: 'Jei detente - mes sa- kome atlydis - yra gyva, ar ji gali būti dalinama, kaip norė- tų kai kurie mūsų socialdemo- kratai?'

Nixonas: 'Man detente yra nedaloma. Kas atsitiko Afga- nistane - liečia Vakarų. Tas pats ir Persijos įlankoje. Tas pats Angoloje ar Rhodėzijoje ...'

'... Leiskit man kartą išsi- reikšti atvirkščiai: detente Va- karams yra nedaloma, nes sovietų politika yra nedaloma. Jau nuo trisdešimtųjų metų jie sakė, kad nori Vakarų apsup- ti. Jie puola Trečiąjį pasaulį, nes ten yra žaliavų šaltiniai, kurie mums yra gyvybiniai rei- kalingi. Jei jie kontroliuotų Trečiąjį pasaulį, jie galėtų Vakarų pasmaugti jų neoku- puodami.'

'Tai mes turime suprasti. Reikalus sukasi apie totalinę, visą pasaulį apimančią opera- ciją, kurią mes turime pasitik- ti su lygiai tokia pat kontra- operacija. Prie to priklauso ir propagandos mūšiai, lygiai kaip ir ideologinės diskusijos. Mes turime jiems pasipriešinti visuose frontuose.'

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ARTĖJA MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖS

JAV LB švietimo Tarybos ruošiamą XIV lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitę šią vasarą laukia gausaus dalyvių skaičiaus iš JAV, Kanados ir iš kitų kraštų. Bus dvi mokytojų studijų savaitės: viena "Dainavos" stovykloje, netoli Detroito, rugpiūčio 17-23 dienomis, antra savaitė Tėvų Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkporte, Maine, rugpiūčio mėn. 23-30 dienomis. Abiejose vietovėse laukiama po 70 mokytojų, ar šiam darbui besiruošiančių asmenų. Per šias studijų savaites bus gilinamos lituanistinės ir pedagoginės žinios, aptariamos lituanistinės mokyklose esančios problemos, pabendrauta lituanistinėje aplinkoje, kartu pasidžiaugiant, atsigaivinant, pasiruošiant ateičiai.

Abi vietovės turi dėkingas sąlygas darbui, poilsiui, posėdžiams ir vasaravimui. Abi vietovės turi geras valgyklas ir labai lietuvišką aplinką. Abiejų vietovių administracija jau ne kartą maloniai globojo lituanistinio švietimo darbuotojus ir jų mielai laukia šią vasarą.

Praėjusiais metais gauta JAV federalinės valdžios finansinė parama mokytojų pasitobulinimui \$40,000 sumoje bus pajėgi apmokėti nustatytam studijų dalyvių skaičiui pragyvenimo išlaidas Dainavoje, ar pas Tėvus Pranciškonus, nors kelionės kiekvienam teks apsimokėti savo lėšomis. Studijų lektoriams bus mokami honorarai.

Kadangi dalyvių skaičius yra ribotas, pirmiau užsiregistruavusiems bus suteikta pirmenybė. Studijų savaitės rengiamos Atlanto ir Vidurio rajonuose JAV, kad visiems sumažinus kelionės išlaidas ir laiką. Programa abiejose vietovėse bus panaši. Mokytojai iš JAV, Kanados ar kitur prašomi pasirinkti vietovę pagal patogumą.

Dalį gautų JAV federalinių lėšų švietimo Taryba paskyrė PLB Lituanistikos kursų prie Kent State uni-

versiteto vienos savaitės finansavimui. Šie kursai ypač yra naudingi jauniems mokytojams, kurie labai kviečiami juos šią vasarą lankyti.

Šios vasaros mokytojų studijų savaitės programos jau sudarytos ir šiuo metu yra kviečiami lektoriai. Mokytojai kviečiami dabar suderinti vasaros atostogų laiką su mokytojų studijų savaitėmis Dainavoje, arba Kennebunkporte ir nedelsiant registruotis per lituanistinių mokyklų vedėjus, direktorius, pagal JAV LB švietimo Tarybos 1980. III. 4. angliskraštį. Mokytojai, nespėję užsiregistruoti per lit. mokyklų vedėjus iki š. m. balandžio mėn. 15 d., prašomi registruotis iki š. m. gegužės mėn. 15 d. tiesiai pas švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūną, P. O.

Lietuvių Tautiniai Namai...

(Atkelta iš I psl.)
kaltis ir visos finansinės atskaitomybės tvarkytojas Juozas Andrašiūnas.

Juozas Andrašiūnas, valdybos išdininkas, detaliau paryškino visiems nariams drauge su kvietimais išsiuntinėto LTN 1979 m. balanso paskirtas pozicijas, sąskaitas. Baigdamas pranešimą J. Andrašiūnas pareiškė, esą Lietuvių Tautiniai Namai tarnauja visuomenei, neprašydami iš jos aukų ar kitokios paramos. Savo operacijose jie neturi jokių paslapčių, turimo turto vertė knygoje rodoma suma, sumokėta pirkimo dieną. Inventorius (virtuvės įrengimai ir salės baldai) kasmet nuvertinamas, nuskaitant amortizaciją. Šiandieninės rinkos kainomis realioji LTN turimo turto vertė galima skaityti 200,000 iki 300,000 dolerių! Todėl prileidus šiuo metu LTN likvidaciją, būtų nesunku pamokėti-gražinti visiems LTN nariams ilgametę paskolą (bendroje sumoje \$71,323,50) baigti mokėti morgyčius ir turėti likutį! Išdininko pareiškimą palydėjo ilgi plojimai.

Bronius Kasakaitis, namų šeimininkas, vaizdžiai papa-

Box 438, Beverly Shores, Ind. 46031, U.S.A. Registruojantis visi studijų savaitės dalyviai prašomi nurodyti savo adresą, telefoną, mokyklą, kurioje dirba, arba dirbęs ir pasirinktą studijų savaitės vietovę.

sakojo savo rūpesčius, betvarkant namo priežiūrą, remontus, kaip ir rengiant užsakytus priėmimus, balius ar kitokius renginius. Jis džiaugėsi turįs gerus talkininkus Onos ir Simo Paulių asmenyse.

Algis Visockis, LTN direktorių tarybos prezidiumo vardu, pareiškė, tarybos paskirtis yra, kontroliuoti valdybos darbą jos ėjimus. Mūsų valdyba dirba darniai ir pasigerėtinai tvarkingai, todėl siūlo pareikšti padėką, o išskirtinai pagerbti "tris didžiuosius" — Joną Jukūną, Bronių Kasakaitį ir Juozą Andrašiūną. A. Visockio pranešimą palydėjo ilgas plojimas.

Diskusijose dėl pranešimų iškelta klausimų, kuriuos susirinkimo pirmininkui atsakius, visi pranešimai priimti ir valdybai pareikšta padėka.

Baigusieji kadenciją direktoriai, išrinkti naujai kadencijai: dr. Juozas Bartkus, Kazimieras Pocius, Kostas Ramonas, Nardis Juskus, Aleksandras Traška ir Vyto Uznis.

Susirinkimą baigė, tarčiamas padėką visiems dalyviams, nariams ir svečiams, dalyvavimą, kaip lygiai visiems savo pareiškimais, pastabomis prisidėjusiems prie klausimų paryškinimo ir geresnio susipratimo.

Po susirinkimo toje pat salėje buvo šeimyniška vakarienė. Į ją įsijungė ir daugelio narių šeimos. Į vakarienę suskubo atvykti ir keletas narių, tarp jų VLIK valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis, baigus VLIK tarybos posėdį. Vakarienės metu trumpą programą, keletą lietuvių liaudies dainų atliko Jūratė Tautvilaitė. Dainininkė turi savitą stilių, dainuoja, pati pritardama gitara ir kaskart daugiau susilaukia klausytojų dėmesio. Ir šį kartą, ji buvo ilgomis katutėmis iššaukta į sceną dainuoti dar daugiau. Ką ji mielai atliko. (mv)

NAUJA CHICAGOS ALTO VADOVYBĖ

Chicagos Lietuvių Taryba balandžio 13 d. šaulių salėje buvo sušaukusi savo metinę konferenciją. Ją atidarė pirm. Julius R. Kuzas. Į prezidiumą buvo pakviesti gen. kons. J. Daužvardienė, kun. A. Stašys, T. Blinstrubas, G. Lazauskas, sekretoriavo St. Mankus. Gilų patriotinį sveikinimą pasakė gen. kons. J. Daužvardienė. Alto vardu sveikindamas kun. A. Stašys dėkojo Chicagos Alto nariams už uoliai veiklą, nuolatinę paramą vedant kovą dėl Lietuvos laisvės, skatindamas ir ateityje ryžtingai darbuotis dėl Lietuvos. Valdybos pranešimus padarė pirm. J. R. Kuzas, išd. I. Sankus, izdo

globėjas O. Kremeris. Amerikos Lietuvių Tarybai laisvinimo darbams paremti įteikta stambi auka — 8,000 dol. Pačios konferencijos metu aukų surinkta netoli 500 dol.

Į naują Chicagos Alto valdybą išrinkti pirm. E. Mikužiūtė, egzекutyvo sekr. dr. P. V. Dargis, vicepirmininkai: R. Šarka, J. R. Kuzas, M. Pranevičius, V. Samaška. Išdininkė I. Sankus, finansų sekr. A. Švitra, protokolų raštininkas St. Mankus, patikėtiniai: Kr. Austin, T. Kuzienė, P. Jokubka, O. Kremeris. Nariai: I. Andrašiūnas, P. Bučas, E. Boreiša, J. Bigelis, J. Dikšas, A. Gabalienė, St. Januštienė, J. Jasiūnas, V. Lenkevičius, St. Kaulėnienė, H. Kuzas, K. Karazija, S. Klatt, C. G. Oksas, A. Pužauskas, P. Povilaitis, D. Stukas, V. Šoliūnas, J. Sidlauskas, V. Valkavickas, V. Žemaitis.

Priimtas pareiškimas dėkojant lietuviams už Lietuvos laisvinimo pastangas, vykdomas vadovaujant Amerikos Lietuvių Tarybai; skatinama nenuilstamai ir toliau tęsti Lietuvos laisvinimo kovą. Mok. A. Adomėnas padarė įdomų pranešimą apie pastangas, kad būtų atšauktas amerikiečių mokytojų sąjungos indorsavimas filmo "The Unknown War", kuris susuktas pagal Sovietų Sąjungos pateiktą medžiagą. Konferencija baigta Lietuvos himnu. Dalyvavo 24 organizacijų atstovai ir 96 svečiai.

Naujoji Chicagos Alto valdyba balandžio 24 d. šaukia posėdį, kuriame svarstys birželio trėmimų minėjimo ruošimą. (ALT)

E. CHICAGO**IŠRINKO NAUJĄ VALDYBĄ**

A.L.T. S-gos East Chicago skyrius balandžio 13 d. narių susirinkime išrinko naują valdybą, apžvelgė praeitų metų atliktus darbus ir aptarė ką dar būtų galima nuveikti ateinančiais metais. Savo laiku skyrius buvo labai veiklus, bet dabar, narių skaičiui gerokai sumažėjus, sumažėjo ir veikla. Nežiūrint to, nutarta ir toliau, kiek jėgos ir aplinkybės leis, kalnų nenugriauant judėti ir toliau. Vienas pirmųjų darbų bus "Tautinės minties keliu" knygos platinimas.

Naują valdybą sudaro: K. Pocius — pirmininkas, K. Domarkas — išdininkas, T. Mečkauskas — sekretorius, kandidatai: B. Tampuskienė ir J. Neve-rauskas. Revizijos komisija: Vyt. Aukštuolis ir A. Domarkienė.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DEVYNIOLIKTASIS DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.
- Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1980 m. birželio 15 d.
- Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinau priyalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridodamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Tautinių šokių ansamblui 'Tryptinis' 30 metų

EMILIJA ČEKIENĖ

Apie lietuvių moters įnašą lietuvių tautai visais laikais, visose srityse reiktų daug rašyti. Jos daug pasidarbavo atkuriant Lietuvą ir jau nepriklausomoje tėvynėje.

Lietuvės tremtyje nuo pat pirmųjų dienų jungėsi į bendras organizacijas, steigė savo atskiras, įvairius moterų klubus, lituanistines mokyklas ir jose dėstė. Ne visus jų nuopelnus manau čia dėstyti, bet vieną ir didį, tai tautinio patriotizmo ugdymą lietuviško jaunimo sielose pradėdant mūsų tautinio meno kūryba, tą, kurį jaunimas labiausiai mėgsta. Tai lietuvių tautos daina, muzika ir tautiniai šokiai.

Šį kartą noriu čia paminėti vieną tokią nusipelnusią tautinių šokių būrelį "Tryptinis" vadovę New Yorke Jadvygą Matulaitienę, trečiosios JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės programos buvusią vadovę, 1973-78 m. Lietuvių Tautinių Šokių Instituto pirm., penktosios tautinių šokių šventės 1976 m. repertuaro komisijos pirm., jungtinių tautinių šokių vienetų pasirodymo pasaulinėje parodoje New Yorke 1964 m. vadovę, kuri tą kilnų darbą su pasišventimu atlieka jau 30 metų ir š. m. gegužės 10 dieną jos vadovaujamas ansamblis "Tryptinis" minės tą reikšmingą sukaktį. Ta proga J. Matulaitienė sutiko paiformuoti Dirvos skaitytojus kiek plačiau apie savo pastangas, rūpesčius, laimėjimus ir sutiktas kliūtis 30-ties metų darbo kelyje, atsakydama į keletą klausimų.

— Kas nulėmė išeivijoje Jūsų visą dėmesį skirti jaunimui?

— Nenutrūkusi mokytojos darbo gija, kurį pradėjau dar nepriklausomoje Lietuvoje ir vėliau Vokietijoje, dėstydama kūno kultūrą ir tautinius šokius gimnazijose. Mokytojos darbui jaučiau pašaukimą, gilią meilę sava tautai ir jos vaikams.

— Lietuviai New Yorke gyvena išsiblaškę dideliais nuotoliais kaip jų vaikus suburiate šokių pamokoms, kurios, jei neklystu, vyksta kiekvieną penktadienį vakarais Apreiškimo parapijos salėje?

— Jaunesnieji atvyksta tėvų lydimi, kurie kantriai išlaukia repeticijų valandas. Dėka tėvų pasiaukojimo ir noro savo vaikus auklėti lietuviškoj aplinkoj, tautinių šokių būreliai sulaukia vis naujo prieauglio. Vyresnieji repeticijas lonko laisvu noru ir atvyksta, nors ir iš toli, savom priemonėm. Jie yra tikri entuziastai ir

lietuviško šokio mylėtojai.

— Jūsų būrelis švenčių pasirodymuose būna gausus narių skaičium, ar nėra sunkumų dėl įvairių priežasčių pasitraukiančius pakvesti naujais?

— Į mano vadovaujamą būrelį priimu visus, kurie tik prašosi, nors būtų daug lengviau dirbti ir geresnių

tarpe yra sukūrę 16 lietuviškų šeimų, o dabar kai kurių vaikai atėjo šokti.

— Kokias problemas Jūsų pasiūkojančio darbo kelyje teko sutikti ar nusi-vilti?

— Pei eilę metų problemų turėta daug, bet jos, laikui bėgant, išsilygina ir užsimiršta, todėl ir dabar nesinori prisiminti. Nusivylimai neišvengiami, jų buvo ir bus, juo toliau, juo dau-

Jadvyga Matulaitienė.

V. Maželio nuotr.

rezultatų sulaukti su atranka. Tačiau kiekvienas lietuvis jaunuolis yra brangus ir turi teisę ir būtinybę pažinti ir mokytis mūsų tautos tradicijų bei kultūros.

Visad su didžiausiu širdies skausmu skiriuosį su tais, kurie eilę metų pastoviai grupėje šoko. Jie esti tie pagrindiniai stulpai išlaikantys pasiektą meninį šokio lygį. Jiems pasitraukus užtrunka ilgelesnis laikotarpis, kol ir vėl išgauni bent patenkinamus rezultatus. Naujais nariais vieneta papildyti tenka kasmet. Pastaraisiais metais sunkiau yra su berniukais. Jiems, matyt, sunku apsispręsti, ką pasirinkti. Pav., ar krepšinį ar tautinius šokius. Daugumas iš jų suspėja visur ir gan aktyviai reikiiasi.

— Kiek per 30 metų Jūsų būrelį perėjo jaunimo turint mintyje, kad bešokdami sukūria šeimą ir išeina, o nauji ateina?

— Skačiuoju tik tuos, kurie vienetė buvo šokę nuo vienerių net iki dvylikos metų. Tokių buvo 282. Keliolika jaunuolių dar buvo pradėję, bet po metų ar mažiau, dėl įvairių priežasčių pasitraukė. Malonu pastebėti, kad per visą vieneto veiklos laikotarpį, šokėjai savo

giau, bet maloniau kalbėti apie laimėjimus.

— Kai okupuotoj tėvynėj Lietuvoj tautinius lietuvių drabužius pradėjo palengva "nutautinti", o čia išeivijoje "sumoderninti", lietuvių visuomenė pradėjo reikšti neigiamos kritikos. Kokia Jūsų tuo klausimu nuomonė, ar tai nenuvertinama tautinės kūrybos reikšmė?

— Esu prieš "nutautinimą" ir "sumoderninimą". Mūsų tautiniai drabužiai yra charakteringi, meniškai išradingi ir labai gražūs. Ypač pamatai tą skirtumą, kai tenka būti kitų tautų tarpe. Tai yra mūsų tautos pasididžiavimas. Kodėl ža-loti, kodėl skolintis kai kurias detales charakteringas kitom tautom ir pritaikyti savam drabužiui? Kodėl yra toks didelis kai kurių mūsų tautinių šokių vadovų noras pataikauti žiūrovui, kuriam dažniausiai visai nesvarbu nei to drabužio etnografinė sritis, nei jo meninė vertė. Svarbu tik, kad akiai gražu, kad kitaip, kad dar nematyta, nauja. Šitaip einant, po keliasdešimt metų nebeatpažinsime savo tautinio drabužio.

Galimi yra stilizuoti drabužiai pritaikyti šokiui, kuris yra sukurtas liaudies muzikos motyvais. Toks

Kanados lietuviai

J. Varanavičius

PAŠTO ŽENKLŲ PARODA

Toronto Lietuvių Filatelistų Draugija, Lietuvos kunigaikščio Vytauto Didžiojo 550 metų mirties sukakčiai paminėti, š. m. kovo mėn. 29 ir 30 dienomis Lietuvių Namų Mindaugo menėje surengė turtingą pašto ženklų ir numizmatikos parodą. Paroda pavadinta LITHPEX. Tai sutrumpintas angliškasis pavadinimas: Lithuanian Philatelic Exhibition. Šia proga Toronto dienraštyje "The Globe and Mail" kovo mėn. 29 d. korespondentas Douglas Patrick paskelbė straipsnį, aprašydamas vykstančią LITHPEX III parodą, supažindino skaitytojus su Vytauto D. laikų Lietuvos istorija, iškeldamas šio garsaus valdovo nuopelnus krikščionybės, administracijos, socialinės struktūros ir valstybės išplėtimo politikoje.

Šią parodą sudarė trys skyriai pašto ženklų ir du skyriai numizmatikos. Pirmasis skyrius, kuris apėmė 47 rėmus, buvo įdomiausias, nes čia buvo išstatytos lietuviškų pašto ženklų, atviručių, vokų kolekcijos. Geriausia kolekcija šiame skyriuje buvo pripažinta P. Barbatvičiaus rinkinys, kurį sudarė tremtinių stovyklose V. Vokietijoje 1945-48 metais išleisti įvairūs ženklai ir lipinukai. A. Ruzgas iš New Yorko buvo išstatęs įdomų rinkinį lietuviškų pašto atviručių ir informacinių atvirlaiškių, kuris laimėjo pirmą premiją. Torontiečiai K. Kaminskas laimėjo antrą premiją už lietuviškus ženklus ir trečią premiją gavo A. Štuopis už oro pašto ženklų rinkinį. Šiame skyriuje pašto ženklai apėmė nepriklausomos Lietuvos paštų veiklą nuo 1918 m. iki sovietinės okupacijos 1940 m., kurių vertė iš pradžių buvo skaičiuojama skatikais, auksiniais ir nuo 1922 m. centais ir litais.

Antrą parodos skyrių sudarė 38 rėmai, kuriuose buvo Vokietijos, Vatikano, Australijos, Jungtinių Tautų pašto ženklai ir JAV, Kanados, Walt Disney ženklai ir lipinukai, atvirutės ir suvenyrinės kortelės. Šioje sekcijoje pirmą premiją ga-

drabužis negali būti vadinamas tautiniu drabužiu, o šokis tautiniu šokiu.

Nereiktų nei mūsų tautinių šokių "nutautinti" ir "sumoderninti". Turime tokią turtingą tautosaką savo dainomis, patarlėmis, mįslėmis, žaidimais ir šokiais. Naudokim savo kūrybai tiktuosius šaltinius be svetimų pagražinimų.

vo A. Laurinaitis už australiškus ženklus, antrą — K. Kaminskas už astronautų skridimo ženklus ir trečią — V. Stabašinskas už Vatikano pašto ženklus. Įdomios kolekcijos buvo trečia-me skyriuje, kuriame parodė savo rinkinius Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos jaunuoliai nariai. Šį skyrių sudarė 9 rėmai su lietuvių, kanadiečių, Panamos kanalo zonos pašto ženklais. Čia pirmą premiją laimėjo J. Baleišis, antrą — E. Macijauskas ir trečią — L. Daukša.

Paskutiniuose 4-5-tame skyriuose buvo išstatyti P. Poškos įvairūs medaliai, A. Dilkaus — Lietuvos popieriniai pinigai, W. Norton iš New Yorko — rusų caro laikų banknotai. Įdomiausias istorinis rinkinys buvo L. Mačikūno iš Hamiltono, kurį sudarė 16 šimtmečio Lietuvos monetos: denarai, dvidaneriai, grašiai, pusgrasiai, trigrašiai ir nepriklausomos Lietuvos metalinės ir sidabrinės monetos.

Toronto Lietuvių Filatelistų Draugija Vytauto D. 550 metų mirties sukakčiai paminėti išleido suvenyrinį voką su šio žymaus Lietuvos valdovo paveikslu, paimtu iš pašto ženklų, kurie buvo sukurti dailininko Varno 500 metų Vytauto D. mirties sukakties proga. Šie suvenyriniai vokai buvo parduodami parodos lankytojams ir antspauduojami specialiu "Lithpex 3" antspaudu. JAV prezidentui J. Carter paskelbus ruošiamų 1980 m. olimpijų žaidynių Maskvoje boikotą, draugija išleido specialų boikoto ženklą, lipinuką, su įrašu: Boycott 1980 Olympics, Stop Soviet Aggression".

Susidomėjimas paroda buvo gyvas ir gausus, kurią aplankė per porą dienų apie 500 lietuvių ir svetimtaučių. Jie visi domėjosi rodiniais, įsigijo lietuviškų pašto ženklų, suvenyrinių vokų, olimpijų boikoto lipinukų. Paroda buvo planingai paruošta, kiekvienas pašto ženklų ir numizmatikos rėmas turėjo išsamius paaiškinimus ir lankytojams nebuvo sunkumų susipažinti su reikšme ir verte išstatytų ženklų. Norintieji užsisakyti suvenyrinių vokų ir olimpijų boikoto lipinukų, gali kreiptis asmeniškai ar laišku į draugijos sekretorių šiuo adresu: Mr. K. Kaminskas, 25 Norma Cres., Toronto, Ont. M6P 3G9, Canada.

CABINET MAKERS
STORE FIXTURES — ARCHITECTURAL WOOD
WORK SHOP — QUEENS.
Call 212-456-7000
(17-19)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Algirdas Gustaitis

Brandi literatūrinės kūrybos 50 metų sukaktis

PASIKALBĖJIMAS SU PETRONĖLE ORINTAITĖ JOS
KNYGŲ AUKSINĖJ SUKAKTY

Petronėlė Orintaitė gimė 1905 m. vasario 18 d. Liepalotų kaime, Būblėlių valsčiuje, Šakių apskr. Dabar gyvena Los Angeles, Calif. Ji yra daugelio knygų autorė, rašo įvairiais žanrais: poezija, apsakymai bei novelės, romanai, apybraižos, atsiminimai, raštai jauniui. Pirmoji knyga išėjo Kaune 1930 m. — Vingių Vingiai.

Petronėlės Orintaitės knygos parašytos žodinga, gyva, taisyklinga, vaizdinga ir patraukliai skambančia kalba. Ištikima savo gimtojo krašto kampeliui prie šešupės, jos grožį autorė sugeba perduoti menišku tikrumu nevienoje knygoje, ypač šiais laikais, kai daugelis svetur gyvenančių mūsų rašytojų junta savo gimtosios kalbos pulsavimo silpnumą. Per kelias dešimtis metų P. Orintaitė parašė ir išspausdino apie 20 knygų — Nepriklausomoje Lietuvoje ir emigracijoje. Jos kūrybinių knygų spindėjime pateikiau eilę klausimų, į kuriuos malonėjo atsakyti:

— Kaip ir kada kilo pirmoji mintis ar noras rašyti? Ar savo pirmuosius rašinius bandėte paskelbti?

— Atrodo, nebuvo minties nei sąmoningo noro, tik žodinės kūrybos ilgesys, tik sąmoninė trauka grožinių skaitinių link ir jais žavėjimasis. I Pasaul. karo metu, vos apie 10 metų būdama, buvau viską namie po keliskart godžiai perskaičiusi ir jau ieškojau kaimynuose ko naujesnio. Ėmiau knygnešį Stiklį šeimos ištekliais naudotis, kas antra ar trečia savaitė ką parsinešdama. Iš Ašmoniškų kaimo Misevičių (Garborių) — jų mergos buvo karštos kluonų vaidinimų ruošėjos — gavau Vydūno Prabočių šešėlius ir keliskart perskaičiau susižavėjusi. Radau įvairių knygų ir pas savo podį A. Demikį — viskas patiko, skaičiau be atrankos, eilėrašius greit įsiminiau atmintinai, aplanai knygas labiau mėgau nei kokias daiktines dovanas, puošalus ar smagurio vaišes.

Apie rašymą pirmąsyk pagalvojau skaitydama karo metu Dabartį (vokiečių valdžios leistas laikraštis) apysaką apie Maž. Lietuvos žmones ir vaizdus. Ar negalėčiau ką panašaus apie mū-

sų kaimynus taip įdomiai sudėti? — dingtelėjo.

Tikresnė nuovaka apie kūrybą išsiugdė tik mokslo giliau įsirašavus. Po šiokių tokių rašinėlių gimnazijos mokinių laikraštely, nuo pirmų universitetinių metų

priima kūrinį bei supranta, jame randa ar neranda kurių minčių arba problemų iškėlimą, nes esam įvairūs, o žmogus šiam pasauly kaip kūrybos objektas — amžino galvosūkio painiausia mįslė. Todėl kiek galvų, tiek

Petronėlės Orintaitės siluetas.

poezijos ir apsakymų spausdinau N. Vaidilutėje. Literatūros dėstytojas J. Tumas Vairgantas vieną mano apsakymo rankraštį įteikė dienraščiui Lietuva — iš ten gavau pirmąjį honorarą. O pirmoji knyga 1930 m. Vingių Vingiai buvo dar nedrąsus žingsnis į poeziją.

— 1932 m. išspausdinta jūsų pirmoji novelių knyga Iš sostinės. Kodėl pasirinkote prozą ir kokias mintis ar idėjas kėlėte toje knygoje?

— Nuo pat pradžių man poezija ir proza masinosi gretom bei pakaitom, taip liko maždaug ligi dabar. Pvz. poezijos ir apsakymų — novelių Lietuvoje išleisdinau po lygiai — po dvi knygas (ir du romanus).

Man kūrybinė tėkmė plaukia savaimingai, be ankstinių planų ar pasirinktų idėjų. Tartum pritinka dėsni, jog meno kūrybos tikslas — vaizduotės impulsų pajėgumu liudyti gyvenimą grožine forma, domėjį telkiant į kurį individualų dalyką. Be abejo, skaitytojai kiekvienas savaip

ir požiūrių.

— Netrukus, 1934 m. išėjo pirmasis romanas "Paslėpta žaizda", kur sprendžiama drąsi, įdomi ir ypač anais laikais kontravertiška tema: apie negimusį žudymą. Kaip Jums kilo tokiai temai mintis ir kaip dabar žiūrite į tą reikalą, kuris jau įgavo pasaulinį mastą?

— Ši mano knyga tikrai tuomet sujungdino skaitytojus, gavau daug įdomy, net labai karštų atsiliepimų laiškais. Tačiau, kaip minėjau, mano kūrybos eiga paprastai būna savaiminė, tad ir šiuo atveju neturėjau tikslo iškelti tą ypatingą temą, tikslai nebyčia užkliuvusi už savito gyvenimiško fakto — ėmiausi rašyti. Vyriausiam personažui Celei buvo gyvas prototipas: Palangoj, Adiklų viloj, bendram kambary dviese savaitę gyvenom ir paplūdimy dienas leidom: ta graži, jautri moteris pasipasakojė savo istoriją... Kad šiandien abortų tema pasauly tapo aktuali, kai mano knyga beveik prieš 50 metų

tą "žaizdą" viešumon paliudijo — reiškia, jog Lietuva kai kuo nebuvo atsilikėlė...

— Augusti gryname Lietuvos kaime, tą aplinką gyvenimą, papročius, galvojimo būdą gerai pažįstate. Kuris Jūsų veikalas labiausiai susijęs su lietuviškuoju kaimu? Ar tiesa, kad savo veikaluose daugiau liečiate inteligentus su jų psichologija, o ne paprastus kaimiečius?

— Čia būtų ilga kalba. Daugelį autorių itin jaudina ir kūrybiškai praturtina jaunystės įvaizdžiai. Vėliau laikas, susidūrimas su kitokia aplinka, taip pat ir mokykla nudildo tas gražmenas, net atmeta ir stengiasi viską "apibendrinti". Taip ir mano prigimtis paskiau buvo priversta spirtis prieš tą suvienodinimą, tačiau tėviškės įdiegti dvasiniai lobiai buvo nelengvai išraunami, kaimiškumas ir tarmybės bent pusiau išliko. Bet ir daug ko nustota: juk "geri mokiniai" gimnazijoje turi vartoti tik bendrinę kalbą, elgesiu ir papročiais lygiuotis prie visų kitų. Vėliau mokytojo luome ta savienozūra buvo dar didesnė, nes iš mokinių privalu reikalauti vadovėliško bendrumo, kone smerkiant "atgyventas kaimietybes" ir tarmybes. Taip norom nenorom turėjau stengtis atsiakratyti įgimto kevalo, nes to reikalavo mano duonpelnė profesija. Todėl Lietuvoje raštams temas pasirinkau iš miestiečių viduriniojo luomo, t. y. savos aplinkos. Vos retkarčiais praslysdavo toli palikto ir beveik niekinamo kaimo atbalsai, pvz. Jurgučio pieva. Ir tik-tai Amerikoje, jau nebe mokytojo valdinėj tarnyboje, o "namų šeimininkės" luome, galėjau kurti be pašalinių įtaigų ir kvėpuoti (bent vaizduotėj) savo žemdirbiškos duonos dvelksmu. Taip gimė Liepalotų medynuose, kur prabilau nuosava kalba ir savos sodybos stilium, apie mielus kaimynus ir nuo mažens mano meninį potroškį daiginusius vaizdus.

— Kuris lietuvių rašytojas Jums geriausiai patinka ir kodėl?

— Visi patinka. Niekad neskirstau autorių į genijus ir silpnuolius. Kiekvienas turi savo grožį ir vietą bendram būry. Kaip daržely gelės ar pievoj žiedų įvairybė: šviesūs ar tamsūs, dideli ar mažučiai, ryškūs ar vos pastebimi. Man pvz. patinka tos palei velėną žydinčios mažos saulikės arba našlūtės, kai kitį labiau ža-visi dyglėtom rožėm. Taigi teklesti visur įvairuma. Ir patį kartais mėgstu dar vėl paskaityti rimtąjį "Faus-

tą", o kitukart patraukia ir eilinis kriminalinis romanėlis. O autorių vertę istorija po mirties teisingai atsvars-to.

— Koks įvykis lietuvių tautoj paliko giliausią įspūdį? Ar tai aprašėte?

— Daug įvykių išpūdingų, juos aprašyti — publicistų duona. O aš ir nespanti, temos ilgokai turi belstis, kol vidun įsikniečia. Na, pasvajoju daug: tai ir tai būtų gera raštu atkurti, savaip įprasminti. Bet nė dešimtos dalies svajonių neįsikūnija.

— Jūsų raštų išversta į keletą kitų kalbų. Kokiu būdu tie vertimai įvykdyti, kas ir kaip, kur išspausdino ir kaip tokius raštus pasiekti lietuviams, norintiems susipažinti su Jūsų išėjimu į platųjį pasaulio literatūrinį lobyną?

— Vertėjai patys pasirinkdavo ir kur nors įdėdavo. Karo metu Vilniū vieną novelę skaičiau lenkiškam laikrašty. Į latvių k. poezijos ir prozos vertė Emilis Skujenieks ir savo spaudoj skelbė, kai ką man atsiuntė pasiskaityti. Vokiečių k. antologijoje Novel-len vom baltischen Meer, Dome Peniko redaguotoj, yra Jono Grigolaičio versta mano novelė. Anglų k. 1951 m. The Marian Reader įsidėjo mano novelę "Adata". O paskiausia štai Lithuanian Writers in the West albume yra sutrumpinta apybraiža Kapas dirvoj. Regis būta ir daugiau vertimų, bet nepamenu jau, nesurinkau.

— Nemaža esate parašiusi jaunimui. Kurį tų veikalų laikote reikšmingiausiu?

— Be abejo, L. Rašytojų draugijos premija Viltrakių Vaikus išskirtinai įvertino, ir man pačiai tai mėgiama knyga. Tik kai kas lig šiol baidosi mūsų praeities tematikos. Bet jei jaunimą domina indėnų ar kovbojų egzotika arba žygiai į Marsą, kodėl lietuviška egzotika apie linksmus lietuviškus piemenukus būtų jau "nereikalinga"? Dar ir eiliuota istorinė Lietuva graži tėvynė, manau, šiuo tarpu mūsų atžalynui ypatingiau pravarti, nes tautos istorija, grožine forma pateikta — tikriausias kelias jaunimą prie savų šaknų patraukti. O tenkintis vien vadovėliais, be kūrybinio žodžio skaitinių apie tautos praeitį — menki tautinio ugdymo vaisiai.

— Ar manote, kad literatūra jaunimui yra pilnavertė literatūrinio medžio šaka? Ar plačiau pasklidusi tokia literatūra prilaikytų (Nukelta į 6 psl.)

Petronėlė Oriantaite...

(Atkelta iš 5 psl.)

jaunimą nuo nutautėjimo? Ar išmirus dabartiniais seneliams ir tėvams, nemirs ir užsienio lietuvių raštija, nes jaunimas deramai neišmokamas lietuviškai skaityti nei rašyti?

— Žinoma, kad taip. Literatūros šakų yra įvairių — visos reikalingos. Feljetonas ir apybraiža jau įgautas sau vietą, taip ir jaunimui — jei kas meniškai sukurta, tikrai įtelpa į grožinę raštiją. O ir romanas ar eilėraštis pagal estetinį lygį irgi gali būti ir vertybė, ir niekalas. Todėl būtinas karkart individualus įžvalgos sprendimas. Tinkamų knygų skaitymas neabejotinai pagelbsti jaunimui įsigyventi į savą kultūrą ir lietuvių pamilti. Deja, mūsų šio ugdymo priemonė mažai vertinama, gal todėl ir tautinis jausmas blanksta, savos kalbos vartojimas siaurėja.

— Ką dar norėtumėte pasakyti lietuvių rašytojams, spaudai, skaitytojams?

— Gėriuosi mūsų rašytojais išėivioj. Nors netekę tinkamų sąlygų bei tautos branduolio šilumos, nebe gaivinami laisvos tėvynės džiaugsmu — visvien savo talentų neužkasė nuovilio kančio, o ištvermingai tebekursto meninio žodžio liepsną! Ir tegu kiekvienas

tik eina savą keliu, tejkūnija savas vizijas. O mūsų kė spauda, dabar tik didelėm aukos ir ryžtingu idealizmu gyva, lig šiol šviesiai vadovauja mūsų kultūros pulsui. Ji ir literatūrą globoja bei ugdo, kiek begali, tik iš visuomenės reikiamo atbalsio ne visada sulaukia. Gaila tautiečių, kurie savos spaudos nebeskaito.

— O knygų skaitytojai? Yra jų visokių: vieni, nors negausūs jau, dar ilgisi dailiosios raštijos knygų, kaip vis kaskart naujo dvasinės gaivos gėralo, ir brangina sklandų lietuvišką žodį, juo džiaugiasi. Kiti gi, nors nuperka vieną kitą spaudinį, bet sunkiai prisiverčia skaityti ir gilintis, nes nebeturi meilės savai kultūrai, nebajaučia jai ilgesio. Treti jau numoja: ką čia mūsų, geriau angliška ar kitokia knyga (žinoma, nė tų ne-skaito, tik pasigiria). Taip, mūsų knygos svetur gyvuoti jau sunku. Būtina globa bei parama. Ir nuoširdi meilė. Kas tai galėtų suteikti? Teatsako pati visuomenė.

★

Sirdingai dėkoju, savo ir skaitytojų vardu, didž. gerb. rašytojai Petronėlei Oriantaite už reikšmingą pasikalbėjimą.

Nuoširdžiai linkiu Jai ilgo gyvenimo, geros kūrybos, jos puikių knygų ko plačiausio pasklidimo skaitytojuose.

Algirdas Gustaitis

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

LIETUVOJE KNYGA APIE MOTERIS

Ne vieną kartą australų spaudoje teko matyti jauno vyro nuotrauką ir jo pasisakymus apie dabartinę šių laikų moterį. Tai yra Rimgaudas Bagdonas, be savo paskirų straipsnių išleidęs ir knygą "Today's Woman". Į Australiją atvykęs vos keturių metų su savo motina ir vyresniu broliu, čia baigė vidurinę mokyklą ir vėliau studijavo universite, šiuo metu jau dirbdamas 14-ka metų kaip konsultantas įdarbinimo skyriuje. Jo tėvas, miręs Vokietijoje, buvo Kauno operos smuikininkas. Jis pats, motinos išmokintas, kalba laisvai lietuviškai, domisi visais Lietuvos reikalais, ypatingai studijuodamas ir gilindamasis į Lietuvos istoriją ir jos kovas su kryžiuočiais.

Savo knygoje ir paskiruose straipsniuose, daugumoje remdamasis savo darbo patirtimi, jis kaltina vyrus, kad daugumoje jie yra šovinistai, nepripažindami net aukštai iškilusių moterų lygiomis vyrams. Jos yra diskriminuojamos ir daugelyje atvejų, nors ir turėdamos tas pačias kvalifikacijas, negali susilyginti su vyrais ir nėra lygiai kaip vyrai traktuojamos. Plačiai apibūdines įvairius moterų vargus, jis duoda eilę moterų vardų, kurios buvo ir yra atsižymėję moksle, mene, socialiniame gyvenime, technikoje ir net karuose. Knyga, ypatingai moterų turi didelį pasisekimą, nes yra parašyta lengvai skaitomu stiliumi ir moteris ginančiame tone.

LIETUVAITĖ — PLAUKIMO ŽVAIGŽDĖ

Tabita Andriūnaitė

Pasibaigusiose N. S. W. valstijos plaukimo varžybose, nauja Australijos plaukimo sensacija tapo jaunoji 10-ties metų lietuvaitė Tabita Andriūnaitė. Ji 100 metrų laisvo stiliaus varžybose atsiekė 1.05.31 rezultata, kas yra antras geriausias rezultatas pasaulyje, atsiekta 10-ties metų mergaitės. Tai yra taip pat

kos metų amžiuje, nes 10-ties metų mergaitėms šio nuotolio nėra, ji laimėjo bronzos medalį, kas papildė jos tris laimėtus varžybų aukso medalius.

Įvykusiose "country" plaukimo varžybose Parkes mieste, T. Andriūnaitė, 200 metrų laisvo stiliaus plaukime, pagerino valstijos rekordą net 4.57 sekundėmis, nuplaukdama šį nuotolį per 2.22.2. ir plaukdama 14 metų grupėje. Kitus du aukso medalius šiame karnivale ji laimėjo 100 metrų laisvame stiliuje ir "peteliškės" plaukime, nuplaukdama laisvu stilium per 1.07.09 ir "peteliške" per per 1.14.47, kas yra naujas "country" karnivalo rekordas.

PASKUTINĖ PROGA

turėti savo bibliotekoj pilnus komplektus abiejų lietuviškų enciklopedijų. L. E. buvome pritrūkę kai kurių tomų, tad ryžomės papildyti.

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai \$350.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai \$125.00
Vincas Krėvės Raštai 6 tomai \$30.00
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas \$12.00
Kreiptis: J. Kapočius, P. O. Box 95, So. Boston, MA. 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-5; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

"Amber Holidays"

1980 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Gegužės 14 — \$ 899.00	Rugpiūčio 7 — \$ 999.00
Gegužės 21 — \$1199.00	Rugpiūčio 13 — \$1199.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Birželio 5 — \$ 999.00	Rugpiūčio 28 — \$ 999.00
Birželio 19 — \$ 999.00	Rugsėjo 17 — \$ 899.00
Birželio 23 — \$ 949.00	Rugsėjo 24 — \$ 899.00
Liepos 15 — \$ 999.00	Spalio 8 — \$ 879.00
	Gruodžio 26 — \$ 779.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registruokitės iš anksto —

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Dr. Dovas Zaunius (9)

Dr. Albertas Gerutis

Lietuvos valstybės vyrai Rygoje

Gerus, matyt, turime kaimynus, kurie nuolat žiūri į svetimą kiemą, tykodami ką nors išsinešti iš ten, gerai progai pasitaikius". Priešaištai nuėjo taip toli, kad latvių vyriausybė pradėjo įtarinėti, jog ji sudariusi su Lenkija slaptą karinį susitarimą, nukreiptą prieš Lietuvą".

Tačiau dėl Varšuvos susitarimo kilęs triukšmas pasirodė iki tam tikro laipsnio audra vandens stikle: Suomijos parlamentas atsisakė sutartį ratifikuoti! Tokią suomių laikyseną lemiamai paveikė Varšuvos diplomatijos pastangos izoliuoti Lietuvą. Suomių agrarų organas (kaip ir daugelis kitų suomių laikraščių) atvirai tai išreiškė: "Baltijos politikoje Lenkija siekia Lietuvos izoliacijos, bet mes, turėdami šiuo klausimu sprendžiamą vaidmenį, prie to neprišiesime. Jei lenkai Lenkijos Baltijos sąjungoje nenori Lietuvos, tai mes nenorime ir pačios sąjungos" ("Elta", "Lietuva". 1922. III. 19).

Tyčia ilgiau sustojau ties Varšuvos konferencija ir joje pasirašytu susitarimu, nors jis dėl suomių parlamento pasipriešinimo nebuvo įgyvendintas. Tai buvo paskutinis, daugiausia lenkų suplanuotas, bandymas įkurti Baltijos pajūrio valstybių sąjungą, aplenkiant Lietuvą. Oficiozas "Lietuva" (1922. III. 22) galėjo pagrįstai padaryti išvadą, kad Varšuvos konferencija tegalėjusi konstatuoti, kad "be Lietuvos visi tie pasikalbėjimai neturi vertės".

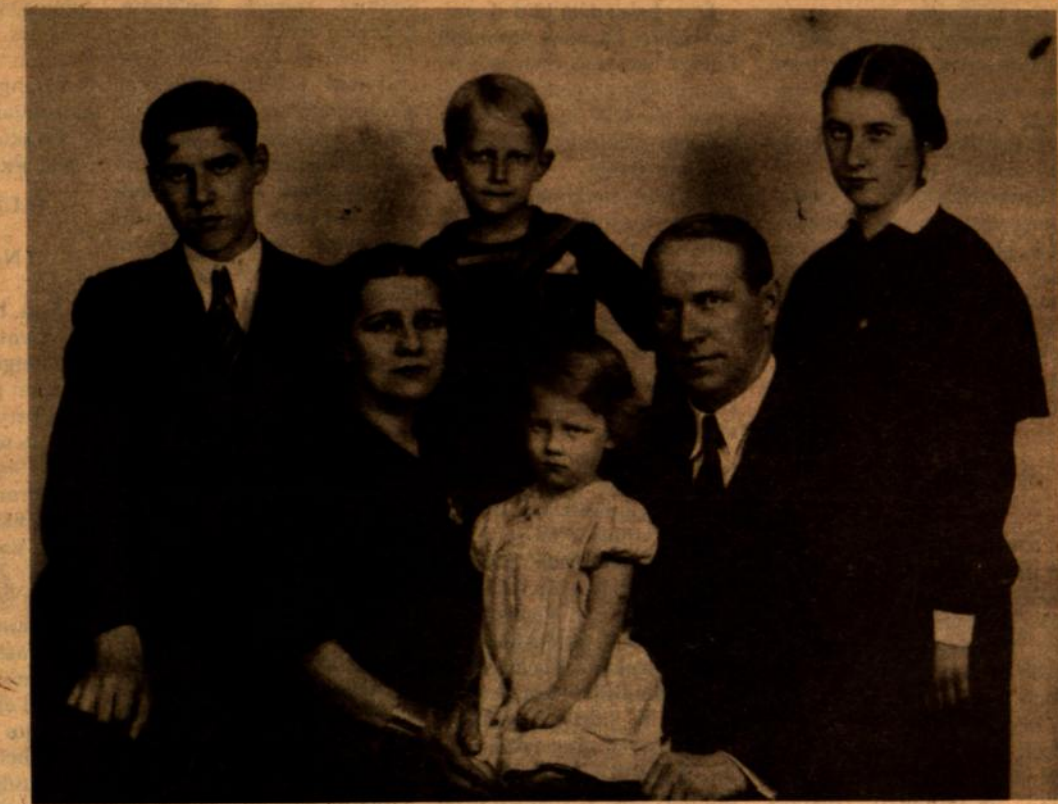
Dėl Varšuvos "accord politique" kilusios įtampos tarp Lietuvos ir Latvijos pasibaigė ano meto latvių diplomatinio atstovo Lietuvoje Bandrevičio karjera. Matyti, jo dirksniai neišlaikė ir jis iš atstovo pareigų pasitraukė. Kauniškis dienraštis "Laisvė" 1922. VII. 8 pranešė iš Rygos, kad latvių vyriausybė Bandrevičio atsisakė priėmimo ir kad jis liepos 5 d. išvažiavęs į Kauną, kur įteikė valstybės prezidentui savo atšaukimo raštus. Kaip oficialinė priežastis buvusi nurodyta atstovo liga, bet, anot "Laisvės", "kai kurie latvių laikraščiai p. Bandrevičiaus atšaukimo priežastimi paduoda latvių-lietuvų santykių pablogėjimą".

Po savo nepasisekimo Lietuvoje Bandrevičius iš viso pasitraukė iš latvių diplomatinės tarnybos.

Nors po nenusisekusio Varšuvos susitarimo bandyta vienokiu ar kitokiu būdu toliau puoselėti Baltijos valstybių sąjungos idėją, bet ilgą laiką konkrečių rezultatų nepasiekta. Tikrai 1934 metais pasirašyta trijų mažųjų valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — Antantės sutartis. Bet tuo metu Dr. Zaunius jau buvo pasitraukęs iš užsienių reikalų ministerijos tarnybos, tačiau minėtos Antantės pagrindai sutarti, jam dar esant užsienių reikalų ministru.

Sudarant Varšuvos "accord politique", suomių užsienių reikalų ministru buvo Dr. Rudolf Holsti. Kai suomių parlamentas atsisakė ratifikuoti susitarimą, Holsti gavo pasitraukti iš užsienių reikalų ministro posto. Praslinkus maždaug 15 metų, su šiuo suomių diplomatu man teko susitikinėti Ženevoje, kai buvau Lietuvos Nuolatinės Delegacijos prie Tautų Sąjungos nariu, o Holsti atstovavo savo kraštui ženeviškėje institucijoje. Jis antrojo pasaulinio karo metu mirė, o jo našlė ėmė pardavinėti savo mirusiojo vyro biblioteką. Deja, ne tuoju pat patyriau apie knygų pardavinėjimą. Išskubėjau į Ženevą ir įsigijau kelias dešimtis leidinių su daktaro Holsti ryškiu parašu. Tai buvo daugiausia knygos užsienių politikos klausimais įvairiausiomis kalbomis, įskaitant ir estų kalbą. Holsti kurį laiką buvo Suomijos atstovas Taline ir ten papildė savo biblioteką.

Kai kaip Lietuvos pasiuntinybės Rygoje spaudos skyriaus (Eltos) bendradarbis — jaunuolis kukliai prisidėjau prie akcijos prieš Varšuvos "politinį susitarimą", kurio vienas autorių buvo Dr. Holsti (savaime tarp suomių po-

VIRŠUJE: Zaunių šeima 1933 m. Kaune. Sėdi: Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, Giedrė, Dovas Zaunius. Stovi: Dovas (žuvęs), Saulius ir Augustas.

Zinaidos nuotr.

litikų nedaug tebuvo polonofilų!), nė sapnuoti nesapnavau, kad mano bibliotekoje atsidsurs knygos, priklausiusios tam pačiam Suomijos užsienių reikalų ministru, kurio politikai anais laikais taip atkakliai priešinosės!

9. Lietuvos valstybės vyrai Rygoje

Dr. Zauniui esant atstovu Latvijoje, į Rygą gana dažnai atvažiuodavo Lietuvos valstybės vyrai. 1921 m. gegužės mėnesį į Rygą atvyko Lietuvos užsienių reikalų ministras Dr. Juozas Purickis (tada dar kunigas, bet vėliau nukunigijęs), kartu su Steigiamojo Seimo delegacija, kuriai pirmininkavo būsimasis Telšių vyskupas Justinas Staugaitis. Svečiai, lydimi atstovo Dr. Zauniaus, aplankė Latvijos Steigiamojo Seimo prezidiumą ir vyriausybės narius. Galėjau iš arti stebėti šiuos pasižymėjusius Lietuvos veikėjus.

Kaip pasiuntinybės spaudos skyriaus bendradarbis buvau jiems pristatytas, lygiu būdu kaip ir pirmajam Valstybės Prezidentui Antanui Smetonai, ir pirmajam finansų ministru Martynui Yčui, kurie vienu metu neretai atsisardavo Rygoje sienų su Latvija nustatymo reikalais. Adv. Rapolas Skipitis po daugelio metų, kai jau abu buvome nustoję tėvynės, laiške iš Čikagos prisiminė mudviejų pirmąją pažintį, kai kaip gimnazistas jį vedžiojo po Rygą ir aprodžiau miesto įžymybes.

Atmintin įsirežė Amerikos lietuvis Andrius Martus. Po pirmojo pasaulinio karo grįžęs Lietuvon, jis kažkaip pritapo prie Klaipėdos reikalų. 1922 m. pabaigoje Martus atsirado Rygoje ir lankėsi latvių ministerijose bei laikraščių redakcijose, informuodamas jas apie Klaipėdos reikalus. Tai buvo savotiškas savanoris Lietuvos reikalų propagatorius, tarytum privatinis "ambasadorius". Martų lydėjau po įstaiigas ir redakcijas kaip vertėjas. Iš jo pirmą kartą išsamiau iš pirminių šaltinių patyriau apie lietuvių bruzdėjimą prieš prancūzų aukštąjį komisarą Klaipėdos krašte Pétisnė. Iš Martaus pasisemtos informacijos man buvo naudingos, kai Klaipėdoje netrukus prasidėjo lietuvių sukilimas ir kai pasiuntinybės Rygoje spaudos skyrius savo biulieniais gynė sukilėlius. Trumpai prieš tai lankiusį Martų mes naudojome kaip įrodymu, kad gausingoji patriotinė lietuvių emigracija remia žmonėmis bei pinigais Klaipėdos sukilimą. Pats Martus tikrai

prisidėjo prie sukilimo, bet jo metu peršalo ir mirė Klaipėdoje 1923 m. vasario 19 d.

1921 m. rugpjūčio mėnesį išvažiavo į Kauną Latvijos ministras pirmininkas Z. Meierovics ir krašto apsaugos ministras gen. Penikis. Juos atlydėjo į Kauną Dr. Zaunius. Lietuvos atstovas jau anais laikais nevengė tarnybinėms kelionėms naudotis tokia naujoviška susisiektimo priemone kaip — lėktuvais. Savo archyve aptikau tokį spaudos pranešimą iš 1921 m. rug-

pjūčio mėnesio: "Iš Rygos į Kauną atskrido Lietuvos atstovas Rygoje Dr. Zaunius". Vargu ar anais laikais daug kitų kraštų diplomatų skraidydavo lėktuvais! O Dr. Zaunius jau tada pats vairavo automobilį. Atsimenu, kad jis mano tarnybos pradžioje Rygoje įvažiavo į medį ir smarkiai sutrenkė kelią. Dėl to sutrenkimo jis kurį laiką negalėjo ateiti į pasiuntinybę. Vėl kitą kartą Zaunius, įjungdamas motorą (tada reikėdavo užsukti, prieš važiuosiant, tokią automobilio rankeną, o ji kartais šoktelėdavo atgal), sulaužė rankos kaulą. Zaunius jau anais laikais sportuodavo. Jis mėgdavo kartoti, kad vienos valandos sportas duoda energijos dviems valandoms papildomo darbo. Iš jo ne kartą girdėdavau pamokymą, kad dienos darbą reikia atlikti tą pačią dieną, nes to nepadarius, ryt reikės dirbti dviejų dienų darbą.

1921 m. spalio mėn. viename spaudos pranešime sakoma, kad "iš Rygos grįžo užsienių reikalų ministras Dr. J. Purickis, atstovas Anglijai inž. Norus-Naruševičius ir atstovas Rygoje Dr. Zaunius". Jeigu dar priminsiu, kad Zaunius dalyvavo visose to laiko konferencijose Baltijos valstybių klausimais ir, be to, lankydavosi estų sostinėje Taline, kur jis irgi atstovavo Lietuvai, tai jau iš šių kelių pavyzdžių galima susidaryti apytikrą vaizdą, kokio judraus būta šio Lietuvos diplomato. O dar reikia atsiminti, kad jis, būdamas atstovu, pirmininkavo Lietuvos delegacijoms Haagos ir Maskvos konferencijose. Tiesa, kaip ir beveik visų mūsų anos gadynės diplomatų, Dr. Zauniaus būta dar jauno vyro. Kai jis buvo paskirtas atstovu į Rygą, jis dar neturėjo nė 30 metų amžiaus.

Jau Zauniui nebesant pasiuntiniu Latvijoje, Rygoje lankėsi ministras pirmininkas ir užsienių reikalų ministras Ernestas Galvanauskas. Tai buvo 1923 m. spalio 17 d., kai Lietuvos vyriausybės galva, grįždamas iš Talino, sustojo Latvijos sostinėje. Lietuvos valstybės vyruui ypatingą dėmesį parodė Amerikos pasiuntinys Coleman, atstovavęs užjūrio didžiajai demokratijai visose trijose Baltijos valstybėse. Jis pasiūlė Galvanauskui sustoti savo privati-
neje rezidencijoje.

(Bus daugiau)

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

Atvelykio savaitgalis Chicagoje buvo gausus kultūriniais ir pramoginiais renginiais. Šeštadienį Tautiniuose Namuose, lietuvių-amerikiečių respublikonų lyga, banketo metu, atžymėjo nusipenčius lietuviams asmenis.

Sekmadienį LM Federacijos klubas, vad. M. Marcinkienės, suruošė spalvingą ir turtingą Velykų stalą.

Kitose lietuvių salėse, taip pat netrūko renginių.

Penktadienio (IV.11) vakaronėje, Jaunimo Centro kavinėje, prof. dr. R. Silbajoris aptarė poeto Jurgio Blekaičio naujausią poezijos knygą "Rudens ritmu", o pats poetas pasiskaitė savo kūrybos. Vakaronę ruošė Santara-Sviesa, pravedė L. Mockūnas.

PRISIMINTI DU MOKSLININKAI

S.m. balandžio 12 d. vakare Jaunimo Centro kavinėje buvo surengta sutiktuvs knygos "Profesorius med. dr. Petras Avižonis", kurią parašė prof. dr. Jonas Puzinas. Vakaronę įvadiniu žodžiu pradėjo ir ją pravedė dr. K. Pemkus. Prof. dr. Petro Avižonio (1875 IV.17-1939.X.17) - akių gydytojo, mokslininko, spaudos bendradarbio ir visuomenininko - gyvenimo veiklą aptarė dr. Mindaugas Vygantas, tos pačios specialybės jaunas profesionalas ir universiteto profesorius.

Apie knygos autorių, taip pat žymų mokslininką ir visuo menininką prof. dr. Joną Puziną, turiningą paskaitą skaitė redaktorius Bronius Kviklys. Dr. Jonas Puzinas (1905.X.1-1978.IV.14) buvo pirmas lietuvis archeologas, mokslškai pradėjęs tyrinėti Lietuvos piliakalnių ir senkapių. Tremtyje, netekęs darbo dirvos - savosios žemės, išjungė į visuomeninę ir mokslinę lietuvių veiklą. Buvo nuolatinis bendradarbis ir redaktorius Lietuvių Enciklopedijos bei daugelio knygų autorių.

Visuomeninėje veikloje buvo nepamainomas, labai vertingas paskaitininkas, spaudos bendradarbis, naujų knygų apžvalgininkas. Jo atmintis ir žinių bagažas buvo stebėtinai platus ir tikslus, net pradėtas vadinti gyvą enciklopediją. Jo netekimas dar ir šiandien daugelio gyvai jaučiamas, o palikusi mokslinė ir visuomeninė spraga tebėra neužpildyta.

Iš juostos buvo perduotas dr. J. Puzino gyvas žodis, o B. Pakštas su dukra Emilija Sakadolskiene pagrojo raudą.

Prof. dr. P. Avižonio sūnus dr. Vyntas išvedė paralelę tarp savo tėvo ir prof. dr. J. Puzino. Pirmasis spaudoje rašė dar draudimo laikotarpyje ir buvo išjungęs į tuoliaikini lietuvių visuomeninį darbą, o dr. J. Puzinas - visuomenininku ir spaudos aktyviu bendradarbiu tapo netekęs savo žemės. Ir vienas ir antras sielosi Lietuvos reikalais ir žmonių ateitimi. Dėkojo dr. K. Pemkui už šios vakaronės suvaidinimą ir prisidėjimą prie tėvo dr. Petro Avižonio jamžinimo.

Po minėjimo, šeimų rūpesčių, visi dalyviai pasižmonėjo prie kavos puoduko.

LAISKŲ LIETUVIAMS 30 METŲ SUKAKTIS

S.m. balandžio 13 d. Jaunimo Centro kavinėje paminėta Laiškų lietuviams žurnalo 30 metų leidimo sukaktis. Minėjimas susidėjo iš trijų dalių: premijų įteikimo, paskaitos ir meninės dalies.

Premijų įteikimą pravedė redaktorius Juozas Vaišnys, SJ, primindamas, kad rašinių konkursas yra vykdomas nuo 1960 metų. Siam konkursui buvo pateiktos trys temos: Laiškų lietuviams vieta mūsų spaudoje, Kaip aš suprantu tikėjimą ir Mišrių šeimų problemos.

Pirmąją premiją laimėjo rašytojas Jurgis Gliuda, II-ja Aldona Kamantienė, III-ja - Kostas Paulius ir IV-ja - Gražina Kriaučiūnienė. Premijų mėcenatai buvo: dr. M. ir St. Budriai, Br. ir J. Veselkai, V. Vizgirda ir St. Rudokienė (patvari mėcenatė). Konkurso vertinimo komisijos aktą perskaitė sekr. R. Sidrienė. Kiti komisijos nariai - Leonas Zaremba, SJ (pirm.), M. Saulaitytė-Stankuvienė, J. Toliušis ir G. Valiulienė.

Mecenatų vardu žodį tarė Jonas Veselka, o laimėtojų - Aldona Kamantienė.

Tolimesnei programos da-

liai vadovavo redakcijos narė Nijolė Užubalienė. Paminėjo, kad ilgiausiai prie redakcijos stalo prižiūras buvo Juozas Vaišnys, SJ - nuo įsisteigimo iki šios dienos, su 4 metų pertrauka. 1963-67 m. redagavo kun. Kęstutis Trimakas, kuris buvo pakviestas sukalbėti invokaciją.

Pagrindinę kalbą pasakė JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė, specialiai atvykusi iš Clevelando. Savo žodyje I. Bublienė peržvelgė Laiškų lietuviams per 30 metų skelbtas mintis ir idėjas. Laiškai lietuviams nėra tik sukrata krūva popierio ir sunaudotos kelios statinės dažų, bet juose buvo ir pasiliko skelbtas artimo ir tėvynės meilės žodis, ištikimybė savo tikėjimui ir tautai. Jos graži ir turininga kalba buvo perpinta mūsų poetų eilėmis, rodančiomis kelią į šviesesnę ir turingesnę ateitį.

Paskutinėje minėjimo dalyje pasirodė mūsų jaunieji menininkai: Jūratė Tautvilaitė, Rūta Pakštaitė, Rimgaudas Kasiulis ir Emilija Sokadolskienė. Jūratė Tautvilaitė, pritarė dama gitara, per du išėjimus, padainavo estradinių ir liaudies dainų pynės, sulaukusi karštų plojimų. Rūta Pakštaitė, akompanuojant E. Sakadolskienei ir birbyne R. Kasiuliui, padainavo porą lietuviškų dainų. R. Kasiulis išpūtė birbyne kelias lietuviškas melodijas. Visi programos atlikėjai susilaukė šilto įvertinimo.

Jūratė Tautvilaitė yra publikos mėgiama ir dažnokai atlieka renginių programas. Pasta-

ruoju metu dainavo Lietuvių Tautinių Namų metinėje Vakarieneje, Eugenijaus Kriaučiūno vardo premijos įteikime ir dabar Laiškų lietuviams 30 metų sukakties minėjime. Dainininkė turi gražų balsą ir laisvai jaučiasi scenoje. Publikai ypač patiko liaudies dainų interpretacijos.

Po programos visi vakaronės dalyviai, kurių buvo pilna kavinė, vaišinosi M. Kupcikevičienės paruošta vakariene, dalinosi vakaronės išpūdžiais ir džiaugėsi Laiškų lietuviams skleidžiama šviesa.

Laiškus lietuviams leidžia tėvai jėzuitai.

JAUNIMO CENTRAS PEREINA Į NAUJAS RANKAS

S.m. balandžio 13 d. Jaunimo Centro apatinėje salėje įvyko steigiamasis susirinkimas, kuriam pirmininkavo laikinosios Tarybos pirm. J. Rimkevičius, o sekretoriavo I. Kairytė ir A. Steponavičienė. Trumpus pranešimus padarė jėzuitų provincijolas L. Zaremba, SJ, J. Vaišnys, SJ ir A. Saulaitis, SJ. Jie nušvietė esamą padėtį ir išryškino priežastis, kodėl Jaunimo Centro administravimas perleidžiamas pasauliečiams. Perleidimas įvyksta ne dėl ekonominių priežasčių, nors jos yra gyvybiškai svarbios, bet dėl tėvų jėzuitų fizinio susilpnėjimo. Dalis pasitraukė iš gyvųjų tarpo, kita dalis yra slegiama gyvenimo naštos, o prieauglio kaip ir nėra. Turimas jėgas norima pašvesti auklėjimui ir tikėjimo skleidimui. Dėkojo už parodytą visuomenės susidomėjimą Jaunimo Centro reikalais ir linkėjo naujai administracijai sekmingai tęsti jų pradėtą darbą.

Jaunimo Centras ir toliau turi tarnauti visiems lietuviams, kaip iki šiol. Kiekvienas turi atsakomybę ir pareigas, o taip pat ir teises. Reikia tvarkytis demokratiniais pagrindais.

Laikinosios Tarybos pirm. inž. J. Rimkevičius pranešė apie jos veiklą. Laik. Taryba buvo sudaryta 1978.IV.14 d. asmeniniu principu. Tuotai kinis Laik. Tarybos prim. A. Dundzila privedė prie susitarimo su tėvais jėzuitais. Davė keletą statistinių davinių apie Jaunimo Centro naudojimą ir finansinį išsilaikymą. Samata sukasi apie \$50,000. Jaunimo Centras gali išsilaikyti iš nuomų ir teikiama patarnavimų, bet didesniams patvarkymams reikės visuomenės paramos. Jaunimo Centru naudojasi 116 organizacijų per jį pereina iki 100,000 asmenų.

Valdybos vardu vaizdinga pranešimą padarė pirm. Irena Kriaučiūnienė. Ji pažymėjo, kad valdyba turės atlikti tas pareigas, kurias iki šiol atlikdavo Jaunimo Centro direktorius su padėjėjais.

Darbai skirstytini į tris dalis - raštinė, ūkinė sritis ir kultūrinė veikla. Įdomesnė yra kultūrinė sritis, apie ją kalbėjo dr. Arūnas Liulevičius. Projektuojama įvesti vasaros programą vaikams, pensininkams, skaitykla ir t.t. ir t.t.

Teisėnė padėtį aptarė advokatas A. Ostis (Ostrauskas). Sudaryta organizacija, kuri vadinasi "Lithuanian Youth Center Found, Inc.". Įregistruota Illinois valstijos įstaigose ir turi mokesčių atleidimo statu-

sa. Sudaryta su tėvais jėzuitais vieniems metams nuomos sutartis už \$1. Jei viskas eis gerai, sutartis bus pratęsta. Nariais gali būti asmenys ir organizacijos.

Pirmininkaujantis padėjo visiems pranešėjams ir paskelbė registracijos davinius. Susirinkime dalyvavo 194 asmenys su 706 balsais. Prašė siūlyti kandidatus į Tarybą, o vėliau, balsus skaičiuojant, tęsti diskusijas dėl pranešimų.

Į Jaunimo Centro Tarybą buvo pasiūlyta ir, pagal balsų daugumą, išrinkti šie asmenys:

3 metams: Irena Kriaučiūnienė, dr. Jonas Račkauskas, Marija Ambrozaitienė ir Sofija Džiugienė,

2 metams: Vytautas Kasniūnas, Antanas Vaičaitis, dr. Arūnas Liulevičius ir Jonas Jasaitis,

1 metams: Henrikas Laučius, Matilda Marcinkienė, Vytautas Jasinevičius ir Gailutė Valiulienė.

Į revizijos komisiją išrinkti: Danguolė Bartkuvienė, Vytautas Mikūnas ir Juozas Masilionis.

Balsų skaičiavimo komisiją sudarė: J. Gradinskas, A. Smilga ir I. Smieliauskienė.

Taryba savo posėdyje išrenka valdybą.

Vieną kitą klausimą pasiauš kinus, susirinkimas užtrukęs porą valandų ir, palikus balsus skaičiuojančią komisiją, buvo uždarytas, o dalyviai išskubėjo į kitus parengimus.

Linkime naujesiems administratoriams sėkmės.

BEVERLY SHORES

ARTEJA PAVASARIO ŠVENTĖ

Beverly Shores šalpos organizacijos turi gražią tradiciją kasmet rengti pavasario šventę-pietus. Juos pradėjo rengti prie Lietuvių klubo buvęs šalpos raitelis. Jam nustojus veikti, šią gražią tradiciją tęsė Balfas. Šį pavasarį tokią šventę-pietus rengia gegužės 4 d. 3 val. p. Gražinos ir Jono Stankūnų restorane, Pines, Indiana, prie 12 kelio, Balfo skyrius ir Lietuvos dukterų seniūnija. Kaip ir tinka mažoje kolonijoje, kur yra apie 100 veiklių, organizacijoms priklausančių lietuvių, kur vyksta darbus tarpusavimi sugyvenimas, ten reikalinga talka, vienyti kitiems pagalba. Todėl ir buvo nutarta šiomis dviem šalpos organizacijoms kartu suruošti šią šventę-pietus. Tai gražus pavyzdys, parodas žmonių draugiškumą, susiklausimą.

Į šią šventę-pietus laukia ma suvažiuojant daug apylinkės lietuvių, o taip pat ir iš Chicago.

Programą atliks liaudies dainų žinoma dainininkė Rita Markelytė-Dagienė.

Rengimo komitetą sudaro: pirm. Halina Žitkienė, Ona Pulkauninkienė, dr. Vincentina Jurkūnienė, Antanina Dagienė, Jonas Kavaliūnas ir kt. (r)

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

1980 kovo mėn. įnašai.

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma, parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso.

1x	\$10.00	JAV LB Waukegano apyl., mirus Vladiui Tamašauskui \$3,130.00.
3	\$25.00	Ivaška, Paul ir Joanna \$100.00, Laurinaitis, Jurgis, atm. įn. \$275.00, Morris, Dardell ir Vida \$150.00.
1	\$40.00	Špokienė, Elena, atm. įn. \$40.00.
1	\$50.00	Girdvainienė, Marija, atm. įn. \$600.00.
16	\$100.00	Antanaitis, Algirdas T. ir Aukšė J. \$700.00, Balkauskaitė-Balkini, Marytė, atm. įn. \$100.00, Dailidė, Bronius \$100.00, Karaška, Maksiminas, Adolfas \$400.00, Leniauskas, Viktoras ir Milda \$200.00, Lietuvių Istoriijos draugija — Alicija Rūgytė \$100.00, Lith. National League Branch #24 \$1,000.00, Panevėžiečių klubas \$1,425.00, Paškevičius — Mitchell, Matas, atm. įn. \$100.00, Pocius, Augustinas \$250.00, Pusnikas, Petras ir Teklė (mirusi) \$100.00, Sinkus, Vytautas \$700.00, Tauras, Vytautas M.D. ir Aldona \$2,500.00, Urbonienė-Cepulytė, Grašilda, atm. įn. \$100.00, Utenis, Bronius, atm. įn. \$100.00, Venckus, Bronė ir Jonas \$200.00.
1	\$115.00	Peysa, Algirdas, atm. įn. \$215.00.
1	\$125.00	Andrulis, Adolfas ir Viktorija \$400.00.
1	\$130.00	Ramanauskas, Augustas, atm. įn. \$230.00.
4	\$200.00	Čičūnas, Vaclovas, atm. įn. \$400.00, Lišauskas, Augustinas, diakonas, atm. įn. \$200.00, Petrauskas, Alfonsas, ūkininkas, atm. įn. \$200.00, Staniškis, Bronius ir Sofija \$1,000.00.
1	\$300.00	Gruzdis, Antanas ir Vanda \$1,000.00.
1	\$1,000.00	Sutkus, Viktoras, Plk. ir Veronika, V. Vokietija \$7,025.00.
		Iš viso 31 narys — \$4,245.00.

Rašydami testamentus, neužmirškime Lietuvių Fondo, įrašyti me į testamentą numatytą sumą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EX-EMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629“

Lietuvių Fondas 1962—1980.III.31 turėjo:

1. Pagrindinio kapitalo bruto	\$1,667,095.11
2. Pajamų	\$886,466.41
3. Per Pelną Skirstymo Komisiją, remiantis protokolais, lietuviškiems reikalams (švietimui, kultūrai, premijoms, stipendijoms ir moksliniais veikalams) paskirstęs	\$643,819.50

Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir kasmet galėtų skirti lietuvių bei daugiausia kaip 150 tūkstančių dolerių.

Birutė Dabšienė Clevelande

Rytas Babickas

Muzikaliaji Clevelando lietuvių kolonija per eilę metų dažnai ruošusi ir klausiusi beveik visų žymiųjų lietuvių solistų, vokalistų grupių ir ansamblių koncertų iki šiol neturėjo progos girdėti iškiliųjų Los Angeles lietuvių solistės, soprano, Birutės Dabšienės. Galime džiaugtis atėjus DIRVOS 65-kių gyvavimo metų sukakčiai, kurios paminėjimo pradžiai Birutė Dabšienė buvo pakviesta į Clevelandą išpildyti koncertinę programą. Koncertas įvyko š. m. balandžio 12-tą Dievos Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos nelybiai dainavimui dėkingoj salėj.

Birutė Dabšienė dainavimo mokėsi pas prof. Sabalių New Yorke, pas komp. Br. Budriūną Los Angeles, Immaculate Heart Kolegijs, Julliard School of Music, o dabar balsą lavina pas Dorothy Fries, Los Angeles. Ji yra dainavusi lietuvių kolonijose JAV-bių vakaruose, rytuose, Chicagoje ir Kanadoje. Solistė yra dainavusi du rečitalius, išpildžiusi pagrindines roles trijose operose ir atlikusi solo partijas įvairiose kantatose. Šiuo metu priklauso Los Angeles Opera West, Inc.

Sio vakaro repertuaras

buvo puikiai parinktas ir turėjo visas tris geros koncerto programos ypatybes — kokybę, kontrastą ir tęstinumą.

Pirmoje dalyje buvo sudainuotos aštuonios lietuvių kompozitorių dainos padalintos į tris grupes. Pirmosios grupės trys dainos buvo šiek tiek romantiškos, liaudies motyvais parašytos P. V. Sarpaliaus, J. Gaubo ir J. Stankūno. Solistės labai graži ir aiški tarsena daug prisidėjo prie šių reitai girdimų dainų efektingumo. Antroje grupėje buvo trys dramatiškesnės dainos — tai Br. Budriūno nesenstanti "Šauksmas", Alf. Mikulskio negirdėta, dar Vokietijoje karo metu parašyta "Už Jūrelių" ir J. Švedo "Peizažas", kurias p. Dabšienė atliko jautriai, su tinkamu dramatišku elementu. Po to solistė B. Dvariono "Žvaigždute" gražiai perėjo į šiek tiek lengvesnio žanro dainų grupę, kurioje be šios dar sudainavo losangelietės G. Gudauskienės ciklą "Naują gimio sulaukus", Dauguma G. Gudauskienės kūrybos yra graži, tai ir šis dainų ciklas, susidedas iš trijų dalių, "Lopšinė", "Pirmas šypsnyš" ir "Muzikinis žaisliukas", ne-

apvydė. Kaip pradžioje K. Binkio linksni, taip čia A. Nasvytytės ir J. Švabaitės-Gylienės jautrūs žodžiai puikiai derinosi su solistės išpildymu.

Antroje dalyje girdėjome šešias arijas iš Puccinio, Mozarto, Strausso ir Verdi operų. Jos buvo padalintos į dvi grupes. Pirmoje — La Boheme, Tosca Puccinio ir Così Fan Tutte Mozarto. Puikiausia arija buvo "Donde Lie Ta" iš La Boheme, kurios neteko nei vienos lietuvaite dainininkės girdėti dainuojant gražiau. Antrosios grupės pradžiai p. Dabšienė labai puikiai sudainavo ir suvaidino "Juokų ariją" iš J. Strausso opere tės "Šikšnosparnis". Po to sekė techniškai sunki arija iš Puccinio Turandot ir dar sunkesnė "Ah, Forse E Lui — Sempre Libera" iš Verdi Traviatos. Šioje paskutinėje arijoje atrodė, kad solistė jau buvo nuvargusi, nes kai kurių gaidų nepaėmė tiksliai, bet antroje arijos dalyje atgavo jėgas ir koncertą baigė triumfališkai. Publikai net pavyko karštu plėkimu bisui išprašyti Oscar Strausso žinomą ariją iš operetės "Sokoladinis kareivis".

Sol. Birutė Dabšienė

Birutės Dabšienės balso tembras yra malonus, žodžių tarimas aiškus, aukštos gaidos tikslios ir užtikrintos, pianissimo švelnus ir lygus. Jos dainavimo galėjai klausyti su malonumu, nereikėjo sėdėti "kaip ant adatų" laukiant aukštos gaidos ar sunkios melodinės linijos ir atėjus koncerto galui atrodė, kad šis malonus vakaras praėjo per greitai. Prie koncerto pasisiekimo prisidėjo žavinga p. Dabšienės išvaizda ir puiki scenos laikysena. Cituoju vieną kolegą, su kuriuo diskutavom ką tik pasibaigusį koncertą: "Ji scenoje atrodė kaip kokia karalienė".

Jono Švedo akompanavimas buvo taip pat aukšto lygio. Geras instrumento valdymas buvo malonumas ausiai nuo pat pirmos dainos, o jo interpretacinė dinamika padėjo solistei ir su jos balsu nekonkuravo.

Clevelando muzikaliaji visuomenė tą vakarą mane nustebino savo negausiu (virš dviejų šimtų) dalyvavimu. Tikėkimės, kad tai tik laikinas neatsigavimas iš po velykinių balių. Visgi dar daug vandens nutekės Cuyahogos upe kol tokio meninio ir estetinio lygio koncertas vėl nuskaidrins Clevelando lietuvių pilkus vakarus. Tie kurie dalyvavo tikrai nesigailėjo atvykę ir, manau, yra dėkingi DIRVAI už suteiktą progą pamatyti ir išgirsti šią žvaigždę iš vakarų.

PADĖKA

Vilties Draugijos valdyba ir Dirva dėkoja visiems prisidėjusiems prie Dirvos suktuvinio koncerto balandžio 12 d. pasisiekimo.

DMNP parapijos klebonui

kun. G. Kijauskui, S. J. už leidimą pasinaudoti parapijos auditorija ir kavinė, sol. Birutei Dabšienei ir akompaniatoriui komp. Jonui Švedui už puikų koncertą, R. Strimaičio kapelai už linksminimą svečių kavinėje vakarienes metu, Vladui Blinstrubui už baro tvarkymą, Mainelienei ir jos pagelbininkėms už vakarienes paruošimą, ALT S-gos Clevelando skyriaus pirm. K. Karaliui, A. Jonačiui, E. Maslauskienei, A. Mackuvienei, D. Ramonienei, A. ir J. Kazėnams, R. Jonaitytei, S. Juozapaitienei ir J. Žilionui už bilietų platinimą ir rūpinimąsi koncerto eiga, V. Bacevičiui už šviesų tvarkymą, J. Garlai už nuotraukų darymą.

Dėkojame mecenatams, parėmusiems stambiom aukom: dr. V. Blozei, dr. D. Degėsiui, P. J. Nasvyčiui, dr. V. Stankui.

Dėkojame P. Tamulioniui, kuris negalėdamas asmeniškai koncerte dalyvauti, atsiuntė auką.

Dėkojame visiems svečiams savo atsilankymu prisidėjusiems prie šio vakaro pasisiekimo.

WANTED EXPERIENCED SHEET METAL MEN FOR ALL SHIFTS

Layout man, shear operator, brake operator, 3 years minimum experience. Steady work, good pay, company benefits. Apply in person or call K. W. S. MANUFACTURING CO. 12302 KIRBY AVE. CLEVELAND, OHIO 44108 817-295-2247 (13-18)

WANTED

O. D. GRINDER OPERATOR

Must be able to form own set up & work from blue prints & close tolerance. 30 cents night shift premium. Excellent benefits. LUCAS MACHINE DIV. 12302 KIRBY AVE. CLEVELAND, OHIO 44108 Equal Opportunity Employer M/F (13-18)

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuošimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuošimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuošimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITŲS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLC

Bostono lietuviai

NAUJIEJI ATEIVIAI BOSTONE

Pirmieji naujieji ateiviai po II-jo pasaulinio karo pradėjo atvykti į Bostoną 1946-47 metais. Vėliau pradėjo atvykti daugiau ir daugiausia 1949-51 metais. Su šia naujų ateivių banga buvo atsivežtos ir jų turėtos organizacijos.

Pirmoji naujųjų ateivių organizacija buvo Tremtinių ratelis. Jis veikė iki 1952 metų, kada buvo persitvarkyta į Lietuvių Bendruomenės apylinkę. Įsteigus Bendruomenės apylinkę, buvo bandyta į ją pritraukti ir senosios kartos lietuvius. Tuo labai rūpinosi pirmininkas P. Žičkus. Buvo gavęs pasižadėjimus būti bendruomenės nariais net kelis šimtus senųjų ateivių. Taip pat buvo bandyta ir visas organizacijas įjungti į bendruomenės vadovybės pasitarimus, bet vėliau nutruko ryšys. Tačiau laikui bėgant, o ypačiai dabar, bendruomenės narių skaičius yra visai nedidelis, net ir nemaža dalis naujųjų ateivių nepriklauso bendruomenei. Kartu kūrėsi ir kitos organizacijos: tautininkai, ateitininkai, neolituanai ir visa eilė kitų. Ypačiai gyvai ir gerai organizavosi skautės-

skautai, kurie ir dabar turi du tuntus — Baltijos ir Žalgirio. 1949 m. pradėjo veikti tremtinių įsteigta šeštadieninė lituanistikos mokykla, kuri veikia ir dabar ir kurios mokinių skaičius po truputį mažėja, bet vis dar yra apie 100, o buvo laikas, kada buvo virš pusantro šimto. Mokyklos vedėjas buvo: Vladas Kulbokas, Kazys Mockus, Justinas Vaičiūnas, Ona Girniūnienė ir jau bene dvidešimt metų yra rašytojas Antanas Gustaitis. Ši mokykla yra išleidusi gana gerą skaičių abiturientų, kurių dalis yra ar buvo ir šios mokyklos mokytojai. Mokyklos tėvų komiteto pirmininkais yra buvę: Irena Manomaitienė, Stasys Vaitkevičius, Kazys Barūnas, Juozas Dačinskas, Bronius Galinis, Povilas Žičkus ir eilė kitų, jau jaunesnės kartos, kurie patys yra baigę šią mokyklą.

Buvo įsteigta mokytojų draugija, kuri išleido net tris vadovėlius tremties emigracijos mokyklai. Jos organizatorium ir pirmininku buvo Kazys Mockus.

Buvo įsteigta rašytojų draugija, kuri po kelių metų pakeitė savo vardą į Kultūros klubą, kuris tebeveikia ir iki šiai dienai. Žiemos sezono laike jis turi mėnesinius susirinkimus, o pasikaitininkais į juos kviečiami įvairių sričių specialistai iš visos Amerikos ir net Kanados.

Kultūriniai Subatvakariai. Lygiagrečiai, tik kiek vėliau, Tautinės Sąjungos iniciatyva buvo įsteigti kultūriniai subatvakariai, kurie irgi turi mėnesinius susirinkimus ir panašiomis programomis kaip ir kultūros klubas. Prelegentais būna irgi iš įvairių vietovių ir įvairūs specialistai.

Bostone buvo įsteigta inžinierių ir architektų sąjunga, kurios skyrius tebeveikia ir dabar ir inžinieriai yra labai aktyvūs. Nėra veik nei vienos organizacijos, kurioje kas nors iš inžinierių nebūtų pirmininkas ar nors valdybos narys. O Vasario 16-sios proga Lietuvos laisvinimo reikalams inžinieriai sudeda aukų gal tiek pat ar net daugiau, negu visus kitus sudėjus į krūvą.

Bostone veikė net du chorai: vienas vadovaujamas muziko Jeronimo Kačinsko — Šv. Petro parapijos choras, o kitas vadovaujamas muziko Juliaus Gaidelio — Bostono mišrus choras. Buvo taip pat Bostono vyrų choras, vadovaujamas muz. J. Gaidelio. Jis dar tebėra ir dabar, o anie abu chorai jau yra išnykę. Aleksandro ir Antano Gustaičių buvo

įsteigtas dramos sambūris, kuris pastatęs eilę ir gerų veikalų ne tik Bostone, bet ir kituose miestuose. Dabar tas sambūris jau mažai besirodo.

Buvo Teisininkų draugija, Karių s-ga Ramovė, savanorių kūrėjų draugija, Vilniaus Krašto lietuvių sąjunga, Vasario 16-sios gimnazijos rėmėjų būreliai, Fatimos Marijos sąjūdis, Lietuvių šachmatininkai, kurie ir dabar, dėka jų gero vadovo Kazio Merkio, gerai veikia. Bet pats didžiausias ir istorinis įvykis Bostone, tai Lietuvių enciklopedijos 36 tomų išleidimas ir 6 tomų lietuvių enciklopedijos anglų kalba. Tai dėka Juozo Kapočiaus iniciatyvos ir darbo.

Tačiau iki šiai dienai daug iš paminėtų organizacijų jau yra išnykusios, o kitos tik vegetuoja. Be to, čia ir nevisos paminėtos.

Ilgėnis gyvenimas emigracijoje, o taip pat didelė laisvė neigiamai veikia tautybes ir jos po truputį nyksta, kaip sakant suvirinamos vieno katilo. Be to, ir mes patys lietuviai gana dažnai prisidedame prie to nykimo. Dėsnai nesutariam dėl menkniekių, o kartais ir dėl labai svarbių reikalų. Tas veikia neigiamai.

Ši maža santraukėlė apie naujuosius ateivius yra tik parodymas, kad mes mažėjame ir nedarom pastangų tam mažėjimui sulaukyti ar nors pristabdyti. (ap)

KAMERINIS KONCERTAS

Balandžio 27 d. 5 val. po pietų Brocktono vyrų sektetas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje trečiame aukšte rengia kamerinį koncertą, kuriame bus atliekami Juliaus Gaidelio ir Jeronimo Kačinsko kvintetai. Gros Berklee Muzikos Kolegijos profesorių grupė.

"KULTORINĖ MUGĖ"

Balandžio 27 d., sekmdienį nuo 12 iki 4 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje įvyks "Kultūrinė mugė". Bus galima pirkti, parduoti ar net keisti savo senus ir nebereikalingus paveikslus, knygas, foto nuotraukas, lietuviškus audinius, tautinius rūbus, gintarą, nors ir sutrūkusį, pašto ženklus, vokus ir pinigų.

Norintieji dalyvauti mugėje ir turėti savo stalus gali kreiptis dienos metu tel. 268-7730, o vakare tel. 731-0188.

IS ŠV. PETRO PARAPIJOS VEIKLOS

Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone klebonui kun. Antanui Baltrušui praeitą pavasarį išėjus pensijon, klebonu buvo paskirtas kun. Albertas Kontau-

tas. Tų pačių metų birželio mėn. pabaigoje Bostono arkivyskupas kard. Madeiros kun. A. Kontautą paskyrė dekanu So. Bostonui, Dorchesteriui ir Mattapan. Šiame rajone dekanui kun. Kontautui priklauso 22 parapijos. Tų parapijų skaičiuje tik viena Šv. Petro parapija yra lietuvių, o visos kitos yra airių, italų, lenkų ir kitų.

Šv. Petro lietuvių parapija dėl įvairių priežasčių yra didelę stagnaciją. Klebonas daro visas pastangas suaktyvinti ir atgaivinti parapijos gyvenimą ir veiklą. Jis kviečia parapičius į susirinkimus, yra sudaręs komitetus parapijos veiklai suaktyvinti. Gegužės 11 d. Lantana restorane rengia parapijos 75 metų sukakties minėjimą.

PARENGIMAI

• Gegužės 3 d., 7 val. vakaro Brocktono Junior High School auditorijoje vyks tautinių šokių ir muzikos koncertas, kurį rengia jaunimo grupė "Sūkurys".

• Gegužės 4 d., 3 val. p. p. Motinos dienos minėmas ir rankdarbių paroda Tautinės S-gos namuose. Rengia Moterų Federacijos klubas.

• Gegužės 11 d. Šv. Petro lietuvių parapijos 75 metų sukakties minėjimas ir parapijos sueiga — reunion

Lantana restorane, Randolph, Mass.

• Birželio 14 d. 6:30 val. vakaro Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone bus pamaldos už Sibire kenčiančius ir nukankintus. Po pamaldų vyks minėjimas parapijos salėje.

• Amer. Liet. Inž. ir Architektų S-gos Bostono skyriaus 30 m. sukakties balius lapkričio 1 d. 7 val. vakaro Chateau de Ville restorane, Randolph, Mass.

• Liet. Kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 23 d. Liet. Piliečių D-jos salėje, So. Bostone.

FOREMAN

With 5 years experience. Challenging position with progressive industrial metal fabricating firm. Principally job shop operation specializing in blow pipe work and heavier sheet metal contracting for industry. Well equipped, successful, 130 employees, open shop. Actual experience in similar plant a necessity. Leadership, dedication and ingenuity are prerequisites. ALSO NEEDED

EXPERIENCED

BLOW PIPE INSTALLERS

Salary open. Good benefits. Address resume to:

GEORGE MILLER

BOX 12748

MEMPHIS, TENN. 38112

OR CALL 901-452-5200

9 a.m. to 5 p.m.

(9-19)

MANUFACTURING

We are a medium sized west coast manufacturer of precision mechanical products for aerospace, marine and industrial applications and have the following opportunities available:

MECHANICAL ENGINEERS

PRODUCTION SUPT.

PC SUPERVISORS

FOREMAN M/F

INDUS/MFG ENGINEERS

If you are interested in exploring these opportunities forward resume to:

SARGENT INDUSTRIES

2533 E. 56TH STREET

HUNTINGTON PARK, CALIF. 90255

ATTN: MIKE HELTON

Equal Opportunity Employer (16-22)

NC MACHINISTS and NC OPERATORS

LOCAL INTERVIEWS

SAT., SUN., & MON., APRIL 19, 20 & 21ST

NL Rig Equipment, a major manufacturer of capitol equipment in the Petroleum Industry, has the following excellent opportunities in its Beaumont, Texas plant.

NC MACHINISTS

A minimum of 4 years experience on numerically controlled VTL's, turning centers and milling centers.

Rate to \$9.25 — 2nd shift.

NC OPERATORS

A minimum of 3 years experience on numerically controlled VTL's, turning centers and milling centers.

Rate to \$8.77 2nd shift.

NL Rig Equipment is an employee oriented company with excellent benefits and excellent work environment in this new airconditioned machine shop. We are located in Beaumont, Texas in the East Texas "golden Triangle" and convenient to beaches, lakes and forest areas. In addition to excellent wages and company benefits, relocation benefits are provided plus extensive scheduled overtime.

FOR INTERVIEW APPOINTMENT, PLEASE CALL ON THE ABOVE DAYS AND TIMES:

Our representative, Mr. H. Morton will be interviewing Sat., April 19 from 9 a.m. - 12 noon and 1 p.m. - 6 p.m., Sun., April 20 from 10 a.m. - 12 noon and 1 p.m. - 6 p.m. and Mon., April 21 from 9 a.m. - 12 noon and 1 p.m. - 5 p.m.

RAMADA INN NORTH, DAYTON

(513) 890-9504

(IF OUT OF THE DAYTON AREA, PLEASE CALL THIS NUMBER COLLECT). IF YOU ARE UNABLE TO INTERVIEW AT THIS TIME, WRITE OR CALL:

(713) 833-3351

P.O. Box 4008

Beaumont, Texas 77704

N Rig Equipment
Equal opportunity employer m/f

Trijų choristų pokalbis

Juozas Stempužis (S), Jaunutis P. Nasvytis (N) ir Vladas Plečkaitis (P), kartu sudėjus yra išbuvę Čiurlionio pirmininkais virš 30 metų. Jie visi dabar yra įsijungę į A. Mikulskio — Čiurlionio ansamblio sukakčių minėjimo ruošą. Jų vieno vakaro pasikalbėjimą užrašėme Dirvos skaitytojams.

(Tęsinys iš praeito nr.)

N. Dabar, Juozai, kokie yra tavo šilčiausi, imponantiškiausi prisiminimai iš Čiurlionio ansamblio pasirodymų, koncertų? Kas tau yra likę kaip nepaprasti momentai?

S. Turiu pasakyti Vilniuje aš dar buvau jaunas.

N. Labai jaunas.

S. Taip, labai jaunas. Aš tada emociškai dainos ir tos idėjos kurią Mikulskis turėjo, aš tada dar nepagavau, nors dainuoti labai mėgau. Man rodosi, vistiek patys įspūdingiausi momentai buvo po karo Vokietijoje, neužmirštamas 45 metų birželio 15 d. Čiurlionio ansamblio pasirodymas prancūzų I-sios armijos pergalės šventėje Lindau mieste Bodeno ežero saloje, paskui mūsų triumfalinis atvažiavimas į Kempteno lietuvių stovyklą ir koncertas Kempteno teatre. Jis buvo tokia meno šventė ir tokia tautinė šventė; mes niekad negalėjom įsivaizduoti kokią didelę tautinio meno jėgą mes turėjome. Po to, tą pačią vasarą Reutlingeno koncertas, kai scenoje lijo rožių lietus...

N. Ar atsimeni koncertą Chicagos operos rūmuose, mūsų pirmąjį koncertą Chicagoje? Žmonės netilpo trijų tūkstančių salėje, ant mūsų birėjo gėlės...

S. Tikrai buvo didelis įspūdis. Amžiną atilsį Antanas Olis buvo suorganizavęs tą koncertą.

N. Ir pats buterbrodus ansambliui užkulisėje dalino...

S. Ja, ja. Fantastiškas įspūdis. Dar buvo labai

įspūdingas, pasakyčiau, pirmasis pasirodymas Clevelando Severance Hall, 1950 m. kovo mėn. ir po to mūsų pirmos gastrolės į rytus, koncertai Philadelphia's Academy of Music ir New Yorko Carnegie Hall. Toks sėkmingas pasirodymas Amerikos meno šventovėje. Po koncerto atėjo mus sveikinti JAV armijos karininkai matę mus dar Vokietijoje. Buvo toks jaudinantis susitikimas.

N. Vladai, mes čia kalbame, o pats visą laiką tyli.

P. Jūs kalbate apie tokius tolimus laikus. Kai jus buvote labai jauni aš dar su trumpom kelnaitėm bėgiu.

N. Bet dabar ant tavo pečių visa ansamblio administracija. Kaip dabar tau atrodo dabartinės darbo sąlygos, dabartinės nuotaikos palyginus sakysim su tuo kas buvo prieš dešimt metų, prieš dvidešimt metų? Kaip ansamblis stovi finansiniai, kaip stovi organizaciniai?

S. Viena minutėlė, Jaunuti. Aš noriu įsiterpti...

N. Prašau, terpkis kiek nori.

S. Vladas gal būt bus kuklus ir čia neminės datų. Bet aš noriu pasakyti vieną dalyką. Vladas yra Čiurlionio ansamblio pirmininkas nuo 1962 metų, taigi 18 metų.

P. Su pertrauka, Juozai. Vienais metais pirmininku buvo Raimundas Butkus ir kitais metais, kai grįžome iš P. Amerikos Henrikas Bankaitis. Taigi, tik apie šešioliką metų.

N. Taigi, Vladas yra pats ilgiausias pirmininkas...

P. Turiu pasakyti, būti pirmininku yra gana sunkus darbas.

S. ir N. Visiškai sutinkame.

P. Man atrodo, kad Čiurlionio ansamblis yra labai garbinga organizacija, perėjusi nuo Vilniaus laikų per okupacijas, karus, vėl susiburusi po karo Vokietijoje, vėliau atvykusi čia į

VIRŠUJE: Čiurlionio ansamblis Vilniuje 1941 m. su dirigentu Alfonsu Mikulskiu ir ansamblio valdybos pirm. Edvardu Karnėnu.

Ameriką. Tas ansamblio tęstinumas tikrai yra fantastiškas, kaip čia minėjote. Iš viso tai turbūt vienintelis meno vienetas čia Amerikoje dar pradėjęs darbą Lietuvoje. Žinoma, aš pilnai sutinku, kad tą visą veiklą ir visą ansamblio veiklos veidą duoda mūsų maestro, nėra kalbos. Bet ansamblyje

**KOMPOZITORIAUS
ALFONSO MIKULSKIO
50 METŲ MUZIKINĖS KŪRYBOS
IR
LIETUVIŲ TAUTINIO MENO
ČIURLIONIO ANSAMBLIO
40 METŲ VEIKLOS SUKAKČIŲ**

AKADEMIJA IR KONCERTAS

1980 gegužės 4, sekmadienį, 4 v. p. p.

**DIEVO MOTINOS NUOLATINĖS
PAGALBOS PARAPIJOS
AUDITORIJOJE,**

18022 NEFF ROAD, CLEVELAND, OH. 44119

Akademijoje apie sukaktuvinių kūrybą ir darbus kalbės rašytojas, poetas
STASYS SANTVARAS

**KOMP. A. MIKULSKIO TAUTINĖS MUZIKOS
IR DAINŲ**

SUKAKTUVINIS KONCERTAS

ISPILDO LTM ČIURLIONIO ANSAMBLIS, KANKLIŲ
IR LIAUDIES INSTRUMENTŲ ORKESTRAS.

★

Po koncerto iškilminga vakariinė DMNP parapijos kavinėje.
BILIJETAI Į AKADEMIJĄ IR KONCERTĄ \$5, \$4, \$3.

Rezervuoti vietas ir įsigyti bilietus pas J. Malskį (216) 486-9165, V. Plečkaitį (216) 531-3474 ir DMNP spaudos kioske pas J. Žilionį.

Vakariinė asmeniui \$6.00. Vakariinė užsisakoma iš anksto pas Oną Jokūbaitienę (216) 481-7161.

MALONIAI KVIECIAME VISUS LIETUVIUS AKADEMIJOJE IR KONCERTE GAUSIAI DALYVAUTI IR PAGERBTI IŠEIVIJOS ISKILIAUSIUS TAUTINIO MENO REPREZENTANTUS.

SUKAKČIŲ RENGIMO KOMITETAS

yra tiek daug labai pasižventusių narių. Ansamblyje yra daug išbuvusių po 20, po 30 metų.

N. Kas šiuo metu ansamblyje yra ilgiausiai išbuvę?

S. Va, ilgiausiai ansamblyje dainavę. Iš Vilniaus laikų, ponias Ona Mikulskienė, vienintelė. Iš Vokietijos laikų — Henrikas Johansonas, toliau Danutė Dundurienė, Jonas Citulis, Albertas Korsakas, Algirdas Bielskus, Stasys Fabrickis... ir visa eilė kitų. Po trisdešimt, po 25 metus.

P. Šiuo metu ansamblyje yra labai pastovus sąstatas. Aš nemanau, kad šių dienų sąstatą mes galėtume lyginti su Vokietijos laikų ansambliu kur buvo sąlygos visai kitokios. Pas mus ansamblyje dabar yra ne tik pavieniai, ar vyrai — žmona, bet ištisos šeimos, tėvai su vaikais. Bankaičių pav. dalyvauja, bijau, kad nesuklysciau, rodos, šeši, Motiejūnų — šeši ir t.t. Urbaičiai, Snieckai... Vienas pasididžiavimas dabar yra ansamblio orkestras. Tokio orkestro, aš galiu drąsiai sakyti ansamblio istorijoje niekad nebuvo.

Taip pat ir mes. Mes negalime (Grazina, mano žmona irgi priklauso ansambliui). Kalbėsiu šiek tiek apie save...

N. Gali ir apie savo žmoną kiek kalbėti. Smagu klausyti apie mielas ponias.

P. Ansamblis yra tiek mus pririšęs prie tos veiklos. Mes pavyzdžiui sekma dienį, negalim paimti ir kur nors išvažiuoti, į gamtą ar į kokią šventę, apleisti repeticiją. Dažniausiai ruošiamės kokiame koncertui, už savaitės, už dviejų. Pirmininkui kažkaip netinka nebūti visose ansamblio repeticijose. Žinai, visų žmonių, ne tikai mudviejų toks nežmoniškas pasišventimas.

N. Dabar, Vladai, aš noriu tavę pertraukti. Man dažnai, kai aš pakalbu su, nu, normaliais, gerais mūsų piliečiais jie sako, nu matai, jiems malonu, jie nori tą daryti. Jei nenorėtų — nedarytų. Jiems iš to yra pramoga. Tai koks čia nuopelnas? Sako tu per daug jų čia man negirk. Aš su tuo niekad nenorėdavau sutikti. Kaip pats į tai žiūri?

P. Jeigu kai kurie žmonės taip galvoja — jų reikalas. bet du kart į savaitę, kartais ir daugiau eiti į repeticijas, sėdėti repeticijose... ir tą daryti metai iš metų. Aš juos visus laikau tik dideliais idealistais. Išvykos, nors ir savotiškai malonu, bet dažnai išvykstam šeštadienį, o grįžtam paryčiais pirmadienį ir nemiegoję einame į darbovietę. O kiekviena išvyka dar pareikalauja ir daug asmeniškų išlaidų.

N. Kiekvienas ansamblietis pats išlaidas užsimoka?

(Nukelta į 12 psl.)

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

SIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTINĖS ŽAIDYNĖS

Žaidynės įvyks balandžio 26-27 dienomis ir bus žaidžiama net keturiose salėse. Finalai vyks sekmadienį, Oakland Community College Stadione. Į žaidynes atvykti užsiregistravo: 13 sporto klubų, 35 krėpšinio ir 19 tinklinio komandų, viso 400 sportininkų. Taip pat vyks ir individualinės šachmatų pirmenybės.

Balandžio 25 d. 7 v. v. Kultūros Centre įvyks susipažinimo vakaras ir balandžio 26 d. 8 v. v. žaidynių vakaras.

Žaidynės praves Sporto Klubas Kovas, o globuos LB Detroito apylinkės valdyba. LB Detroito apylinkės valdyba kviečia visus, ypač jaunimą, dalyvauti žaidynėse, susipažinimo ir žaidynių vakare.

PAMINĖTOS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS

Balandžio 13 d. Detroito Lietuvių namuose buvo prvestas Lietuvių Enciklopedijų minėjimas. Jį atidarė Detroito Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkas Antanas Musteikis ir pasveikines rengėjų vardu atvykusį iš Bostono Enciklopedijų leidėją Juozą Kapočių, paskaitininką prof. Leonardą Gehulaitį, garbės komitetą aukotojus ir į minėjimą atvykusius svečius, tolimesnei programai vesti pakvietė inž. Alfą Šukį.

Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo invokaciją ir pakvietė susikaupimo minute pagerbti mirusius enciklopedijų darbuotojus.

Alfa Šukys supažindino su prof. Leonardu Gerulaičiu ir pakvietė jį numatyti paskaitai. Pradedamas paskaitą pasakė: "Jei spauda yra ginklas, tai Enciklopediją vadinčiau sunkioji artilerija". Toliau paminėjo, kad enciklopedija yra graikiškas žodis ir yra ne kas kita, kaip pateikimas žinių tam tikroje santvarkoje, kur įvairios mokslo šakos jungiasi ir sudaro vieną knygą.

Enciklopedijų leidėjas Juozas Kapočius pradėdamas savo žodį pareiškė, kad jis nekalbą, bet tik rašą. Daugumoje jis ir čia tą padarė: paskaitė ir pacitavo kitų rašytojų spaudoje, enciklopedijos reikalu rašytus straipsnius ir suteikė žinių apie redaktorius ir bendradarbius. Padėkojo michiganiškiams už enciklopedijos paminėjimo surengimą ir tokį gražų gestą — pirkti enciklopediją ir ją dovano-

ti universitetams ir bibliotekoms.

Po 10 minučių pertraukos sekė meninė dalis. Muzikė Asta Šepetytė fleita pagrojo kelis kūrinus. Svečiai ją palydėjo plojimais.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Po minėjimo visi persikėlė į kitą salę — švyturio šaulių kuopos suruošta gegužinę po stogų.

Enciklopedijų minėjime dalyvavo netoli 200 žmonių. Jį rengė: Detroito Lietuvių Kultūros Klubas, St. Butkaus šaulių kuopa, Jūrų šaulių švyturio kuopa ir ALT S-gos Detroito skyrius.

ATŠVENTĖ GIMTADIENĮ

Agronomas, visuomenininkas ir buvęs Lietuvoje paskutiniojo seimo atstovas Alfonsas Gilvydis balandžio 1 d. atšventė savo 85 metų gimtadienį. Alfonso Gilvydžio pasakymu t. y. seno kalendoriaus data, o pagal naują yra balandžio 13 d.

L.Ž.S. DETROITO SKYRIAUS VALDYBOS POSĖDIS

L.Ž. S-gos Detroito skyriaus valdyba balandžio 27 d. vyks į Flintą ir ten turės skyriaus pirmininko Balio Gražulio namuose pirmąjį posėdį. Kartu vyks ir buvęs pirmininkas St. Garlauskas ir naujam pirmininkui Baliui Gražuliui perduos pareigas.

KRIZĖ AMERIKOS DIPLOMATIJOJE

Tokia antraštė (The Crisis in American Diplomacy) neseniai pasirodžiusi knyga patraukia lietuvių dėmesį tuo, kad joje yra stambokas skyrius (One Day in the Life of Simas Kudirka... 27 psl.) apie Simo Kudirkos išdavimą Lietuvos okupantams.

Knygos autorius Smith Simpson yra buvęs daugiau kaip dvidešimt metų J. A. Valstybių diplomatinėje tarnyboje, kurios eigoje ėjo įvairias pareigas tokiuose įvairiuose postuose kaip Belgijoje, Graikijoje, Meksikoje, Indijoje ir Afrikoje.

Pasitraukęs iš tarnybos jis parašė kelias knygas. Paskutinė knygoje jis neatlaidžiai kritikuoja mokslo institucijas, kurias baigusieji esą ne tik labai menkai orientuojasi pasaulio geografijoje, bet nežino net savo krašto istorijos, kultūros jo evoliucijos ir neturi nuovokos apie pasaulyje egzistuojančias įvairias politines bei kultūrines santvarkas. Universitetais besivadinančios mokslo insti-

tucijos esą neužsitarnauja tokio pavadinimo.

Stoka tinkamo išsimokslinimo esą blogai atsiliepia ir į Amerikos diplomatinę tarnybą. Simo Kudirkos išdavimo pavyzdys esą gerai pailiustruoja menkai pasiruošusių valdininkų pasimetimą krizės metu. Knygos autorius priskaičiuoja net dvylika suklydimų (slips), kurie buvę padaryti nuo to momento kai Kudirka įšoko į Amerikos pakrančių sargybos laivą Vigilant iki leidimo rusų įgulai jį prievartai susigražinti į Sovietų Sąjungą.

Knygą išleido žinoma leidykla THE CHRISTOPHER PUBLISHING HOUSE, No. Quincy, Mass. 02171. (r)

SVEICARAI APIE LIETUVĄ

Šveicarijos Rytų Instituto Berne organe "Zeitbild" paskelbtas prof. L. Reveszo straipsnis, kuriame nagrinėjama Maskvos vadovybės taktika, ieškant proteksto paglemžti svetimus kraštus. Taip pat Baltijos valstybių atžvilgiu Kremlius pavartojusių taktiką, pagal kurią pačios baltų tautos "pasiprašė", kad jos būtų priimtose į Sovietų Sąjungą.

Tas pats šveicarų leidinys pakartotinai komentavo memorandumą, kurį 45 pabaltiečiai paskelbė ryšium su Stalino-Hitlerio pakto 40 metų sukaktimi. Laikraštis nurodė, kad Maskva į memorandumą reagavo naujais suėmimais, ypač Lietuvoje. Pasak "Zeitbild" sovietai saugumo organai persekioja kaip tik tuos žmones, kurie priminė nacių nusikaltimus, atliktus glaudžiai bendradarbiaujant su sovietų organais. Tuo tarpu kai Ribbentropas, pasirašęs Hitlerio-Stalino pakta, Nuernbergo teismo nubautas, kitas to paties pakto signataras, Molotovas liko laisvas, nors jis sėdėjo prie bendro stalo, kai buvo dėramasi dėl gėdingojo sandėrio.

Laikraštis ypač nurodo į Antano Terlecko likimą. Jis žiauriai persekiojamas už tai, kad pasisakė prieš Maskvos ir Berlyno samokslininkus, kurie ciniškai pamynė kitų tautų teises, tarp suimtųjų minimas ir Julius Sasnauskas.

Tautinių šokių šventės komiteto posėdžio metu. Prieky D. Gotceitienė. Toliau M. Jakaitis, Ed. Lapas, J. Baris ir F. Strolia. V. Jasinevičiaus nuotr.

■ Los Angeles lietuviai

NAUJAS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Devenių Kultūros Fondo išleistas žemėlapis LIETUVA, paraštėje pridėtas dar ir angliškas pavadinimas LITHUANIA. Tai vienintelis žodis svetima kalba šiame žemėlapyje. Jis yra neperdidelis, tik 35x25 inch. dydžio, trispalvis su atspalviais Lietuvos žemėlapis, skirtas šeimoms, įstaigoms bei jaunimui geriau pažinti savo tėvų ir protėvių kilmės kraštą. Atspausťas ant gero, patvaraus, gelsvo popieriaus. Paruoštas kartografo Juozo Andriaus, spausdin-tas, prityrusio šioje srityje spaustuvininko, Juozo Kapočiaus, Bostone, išleistas Devenių Kultūros Fondo lėšomis, Dalios Bobelienės rūpesčiu.

Lietuvos valstybė šiame žemėlapyje, kaip ir kituose to paties autoriaus išleistuose žemėlapiuose, parodyta suverenės valstybės siūlymu, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nutarimu, rodytinose visuose, politinės reikšmės turinčiuose žemėlapiuose, kuriuose rodoma buvusios nepriklausomos Lietuvos valstybė. Šiame žemėlapyje jos stambia, raudonos spalvos, su šviesesniu atspalviu linija ir išvardintos sutartų ženklių lentelėje. Šiauromis, raudonomis linijomis, paženklintos dabartinės okupantų išsivestos, administracinės, ribos.

Be Lietuvos valstybės žemėlapyje parodyta teritorija nuo Dysnos — Nesvyžiaus rytuose, Skaros upės — Baltvyžių Girios ir Prūsijos pietinės sienos iki Vyslos upės ir Baltijos jūros vakaruose. Šiaurėje Lietuva ribojasi su Latvija. Čia parodytos lietuviškos žemės su brangiomis mums istorinėmis vietovėmis, kur dar tebespindi lietuviškų salų žiburėliai, kur lietuviški vietovardžiai bei vandenvardžiai, tebebyloja apie jų kilmę ir didingą mūsų tautos praeitį.

Likusieji plotai padengti ornamentuotu tinkleliu. Žemėlapis puošia lietuviškoji

vytis, gi varingių (vikingų) "žaltys" plaukioja Baltijos jūroje. Tokie "žalčiai" praeityje dažnai puldinėdavo Lietuvą atplaukdami iš Skandinavijos.

Žemėlapio viršutiniame, dešiniajame kampe nubrėžtas kompasas, kurio viduryje įdėtas Nepriklausomos Lietuvos geodezininkų ženklas, o apatiniame, kairiajame kampe, telpa sutartų ženklių lentelė ir žemėlapio metrika, gi dešiniajame kampe kilometrų ir statutinių mylių linijiniai masteliai. Skaitlinis mastelis apytikriai 1:800.000. Žemėlapis neatrodo perkrautas parašais dėl pavartoto jame aiškaus ir lengvai išskaitomo šrifto. O vienok jame sudėta 2230 vietų pavadinimų iš kurių vandenvardžių 336, miestų 203, miestelių 505 ir mažesnių vietovių 1186. Čia įeina kai kurie bažnytkaimiai, kaimai, dvarai, palivarkai bei viensėdžiai. Daugumoje tai vietovės dažnai minimos mūsų istorijoje ir literatūroje, o daugelis ras ir savo kilimo vietą.

Žemėlapio tiražas 4000 egz. Jo pardavimo kaina 6 doleriai. Gaunamas pas platintojus ir taip pat pas Devenių Kultūros Fondo administratorių Jurgį Bagdoną, adresu: 550 — 59th Lane, South, St. Petersburg, Fl. 33707, tel. (813) 343-9099. (ja)

LIETUVOS ŽEMĖLAPIO SUTIKTUVĖS

Los Angeles Ramovėnai ir Santa Monikos Lietuvių Klubas rengia pulk. J. Andriaus naujai paruošto Lietuvos žemėlapio, kurį išleido Devenių Kultūros Fondas, sutiktuvės balandžio 27 d. 12:30 v. šv. Kazimiero parapijos salėje.

Ta pačia proga norima pagerbti ir žemėlapio autorių, minint jo 80 m. amžiaus sukaktį.

Įėjimas visiems laisvas. Po programos — vaisės.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND

MACHINE TOOL REPAIRMEN Minneapolis, Minn., location. Permanent positions. Good working condition & benefits. Fully paid insurance. Apply call or write to: BILL TRACY MIDWESTERN MACHINERY 2848 PLEASANT AVE. SOUTH MINNEAPOLIS, MINN 55408 612-825-4461 612-825-4477 (17-26)

TOOL MAKERS FOUR SLIDE

Move to the bay area of California with the West Coast's largest manufacturer of springs and 4-slide products. Permanent 4-slide setup and tool making positions available. Minimum 3 years experience. Full range company paid benefits including profit sharing. Call JIM at: CONNOR SPRING & MFG. CO. collect. (408) 297-4685. EOE. (17-3)

FIRST CLASS MACHINIST

PROTOTYPE WORK, SMALL RUNS WEST CHESTER, N. Y. AREA Call (914) 235-2720 (17-22)

Suruoštoje parodėlėje M. Titienė su čekių atstove Mila Hyvnar.
V. Bacevičiaus nuotr.

SUPAŽINDINIO MOKINIUS SU LIETUVA

Š. m. balandžio 14 d. Clevelando Heights gimnazija suorganizavo tautybių pažinimo savaitę. Europos tautybėms buvo skirtas trečiadienis, balandžio 16 d.

Paprašytos Cleveland Heights gimnazijos anglų kalbos mokytojo Joseph Geiger supažinti mokinius su lietuvių tautos liaudies meno dirbiniais, Stefaniya Radzevičiūtė, ALK Moterų draugijos pirm. ir Marija Titienė greitomis suorganizavo tautodailės parodėlę.

Didžiulėje gimnazijos skaitykloje buvo gauti du dideli stalai ir knygų lentynos. Ant jų buvo išdėstyti medžio drožiniai, keramikos darbai, gintaro puošmenos: karoliai, apyrankės, sagės, paveikslai padaryti su gintaru, lietuviškos lėlės: viena su kanklėmis, kita prie ratelio, šokėjų porėlė ir kt. Stalai ir lentynos buvo užtiesti Lietuvoj austomis lino staltiesėmis ir rankšluosčiais, ant kurių gražia vosi margaspalvės juostos.

Supažindinti su lietuvių tapyba buvo išstatyta K. Čiurlionio paveikslų reprodukcijų aplankas, Žmuidzinavičiaus, Puizno, Galdiko meno knygos ir kt.

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

WANTED: JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED TOOL MAKER/SLIDE
Spring Mfg. company in the Baltimore area has opening for experienced 4 slide or related tool maker. Company is expanding into new building with excellent working conditions and salary package. For information, or to arrange local interview call (301) 366-8700 Mon.-Fri., 8-4:30.
(13-17)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Buvo ir lietuvių rašytojų knygų anglų kalba, kaip Rukšėno, kun. S. Ylos, Lithuania 700 Years, Lithuanian Family Traditions, Encyclopedia ir kt.

Domėjimasis lietuviška parodėle buvo didelis. Mokytojai vedėsi klases vieną po kitos. Mokiniai domėdamiesi klasinėjo: Kur ta Lietuva, kokia yra lietuvių kalba, kaip susiformavo gintaras?

Jei ta parodėlė paskatins jaunimą pavartyti istorijos, geografijos ir enciklopedijų knygas, paieškant daugiau žinių apie Lietuvą, jos tikslas bus pasiektas.

Mokytojai buvo nustebinti lietuvių tautodailės dirbinių įvairumu ir grožiu. Prašė rengėjų ir sekančiais metais padėti mokiniams pažinti Lietuvą. (k)

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **BALANDŽIO 26 - 27 D.** Ateitininkų šeimos šventė.

• **GEGUŽĖS 4 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoj Komunija.

• **GEGUŽĖS 4 D.** Čiurlionio ansamblio ir jo vadovo A. Mikulskio sukaktuvinis koncertas-akademija.

• **GEGUŽĖS 10 D.** Pabaltiečių parengimas. Ruošia A. L. Taryba Clevelando skyrius.

• **GEGUŽĖS 11 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• **GEGUŽĖS 24-25 D.** LKVS Ramovė skyrių atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose. Gegužės 25 d. 8 val. vak. pabaigtuvių balius.

• **GEGUŽĖS 31 D.** Abiturientų balius.

• **BIRŽELIO 1 d.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• **BIRŽELIO 1 D.** ALT S-gos Clevelando skyriaus 30 metų sukakties minėjimas su paskaita, menine programa ir vaišėmis Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

• **BIRŽELIO 8 D.** Lietuvių Namuose Onos Mikulskienės kančlių muzikos studijos mokinių 8-tas rečitalis.

• **BIRŽELIO 15 D.** ALTO tragiško birželio minėjimas.

• **BIRŽELIO 28 D.** Los Angeles lietuvių jaunimo spektaklis "Viva Europa". Rengia Vyr. skautės.

• **LIEPOS 27 D.** Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• **RUGPIŪČIO 9-10 D.D.** Šaulių S-gos kultūrinis savaitgalis Lietuvių namuose.

• **RUGPIŪČIO 17 D.** 12 val. L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia pobuvį "Karys" žurnalui paremti. Lietuvių namuose viršutinėje salėje.

• **RUGPIŪČIO 30 D.** Sporto užbaigtuvių parengimas. Rengia Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

• **RUGSĖJO 27 D.** Dirvos 65 metų jubiliejinis balius.

• **SPALIO 12 D.** Kultūrinėje popietėje solistai Stasys Baras, Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis. Rengia Dievo Motinos parapija.

RITA MATAS

TURNER REALTY

501 East 185 St.
Euclid, Ohio 44119

Phone: 486-2530

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County
(Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių.

Bendradarbiai:
DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS

VYTAS MATAS —
teisinis patarėjas

• **SPALIO 25 d.** Lietuvių Amerikos Piliečių Klubu banketas.

• **LAPKRIČIO 9 D.** Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• **LAPKRIČIO 15 D.** 7 val. vakare, L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia kariuomenės šventės minėjimą. Lietuvių namuose, viršutinėje salėje.

• **LAPKRIČIO 22-23 D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• **Gruodžio 7 d.** Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

ČIURLIONIO KŪRINIAI PER BERNO RADIJĄ

Šveicarijos sostinės radijo studija surengė šio šimtmečio pradžios avangardininkų muzikinės kūrybos koncertą. Tarp atliktų veiklų buvo ir muziko M. Čiurlionio keturios kompozicijos fortepionui.

ATLIKITE RTA TIKRINIMĄ

Yra reikalinga jėga RTA veikimui
Dieselio jėga. Žmogaus jėga. Ir ypatingai
elektros jėga. Tai yra tema šios dienos
judėjimo klausimo.

1975 m. elektra RTA kainavo \$1,276,279,
maždaug \$3496 į dieną. 1979 m. iki
kiek kainą pakilo į dieną?

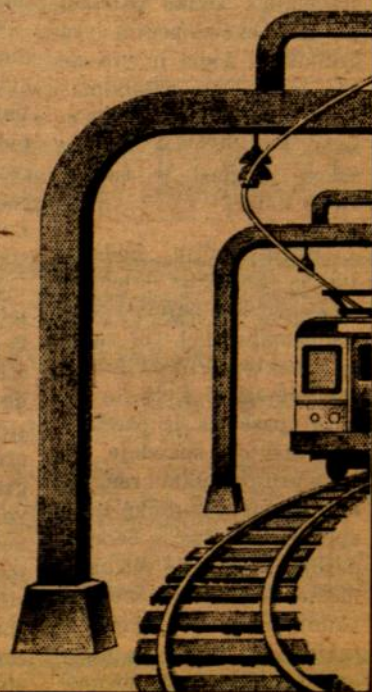
- ☐ A. \$4208
- ☐ B. \$5320
- ☐ C. \$5835
- ☐ D. \$6599

Čia yra užuomina: RTA elektros
kaina 1979 metais beveik
padvigubėjo už prieš keturius
metus buvusią.

Atsakymas bus kitą savaitę.

Praeitą savaitę klausimo sprendimas:
Kaina dieselio kuro pašoko nuo 34 c. už
galioną 1975 m. iki lauko 87 c., 1980 m.
tai yra pakilo virš 100%.

SVARSTYS HELSINKIO NUTARIMUS

Helsinkio nutarimų Ohio taryba, kurios pirmininkė Gaila Klimaitė, balandžio 25 ir 26 dienomis rengia Clevelande, City Club patalpose, 320 Superior Ave., žmogaus teisių konferenciją, kurioje dalyvaus iš Washingtono valstybės departamento patarėja ir Madrido konferencijos planuotoja Rozana Ridgway. Įėjimas visiems laisvas.

Pirmoji sesija paskaitų prasidės penktadienį, 7 v. v. Antroji sesija prasidės šeštadienį, 1 v. p. p. Paskaitose bus nagrinėjami Helsinkio nutarimai, žmogaus teisių pažeidimai Sov. Sąjungoje ir Madrido konferencijos darbai.

Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti šios konferencijos paskaitose.

PARDUODAMI raudonų agrastų, juodų ir raudonų serbentų kelmiai. Skambinti 1-255-3960. (17-19)

Šv. Jurgio skautų globėjo šventėje balandžio 20 d. Pilėnų tunto tuntininkas ps. R. Belzinskas, už gerą vieneto veiklą, vyr. skautininko Vidugirio buvo apdovanotas žymeniu. Nuotraukoje vs V. Jokūbaitis sega žymenį ps. R. Belzinskui.

J. Garlos nuotr.

MINDAUGO NASVYČIO MENO PARODA

Po daugelio metų, clevelandiečiai turės progą grožėtis dailininko ir meno istorijos daktaro, Mindaugo Nasvyčio, meno kūrinių. Paroda įvyks per Clevelando Ateitininkų metinę šventę, balandžio 26-27 d.d., DMNP parapijos salėje.

Mindaugas Nasvytis studijavo meną Ecole der Arts et Métiers, Freiburge, Cle-

velando Meno Institute, Ohio State Universitete, Columbus, ir Case Western Reserve Universitete, Clevelande. Jo daktaro disertacija buvo apie M. K. Čiurlionį.

Mindaugas reiškėsi amerikiečių ir lietuvių visuomenėje kaip menininkas, mokytojas, konsultantas, meno kritikas, ir rašytojas. Jo dailės kūrinių buvo išstatyti dvidešimtyje meno parodų. Jis dėstė gimnazijoje, keturiuose universitetuose ir buvo meno departamento vedėjas Cleveland State Universitete. Asistavo Clevelando Meno Muziejaus dekoratoriui, ir buvo architektūros meninis patarėjas Clevelando Lietuvių Namams. Sustatė meno studijų planą kurį šiuo metu yra naudojamas Ohio viešose mokyklose. Bendradarbiavo su Liuda Alssen susikime dokumentarinės filmos apie M. K. Čiurlionį. Jo straipsniai apie M. K. Čiurlionį, A. Galdiką, ir A. Tamošaitį išspausdinti Drauge ir Aiduose.

Savo kūrybiniame gyvenime susilaukė daug atsižymėjimų — nuo laimėjimo pirmosios vietos pašyme Clevelando Meno Institute iki įrašymo į Men of Achievement 1974 ir Who's

ATEITININKŲ PAVASARIO

ŠVENTĖ

šeštadienį, balandžio 26 d. 7 val. vak.

DMNP PARAPIJOS SALĖJE,

18022 NEFF ROAD

KONCERTAS-VAKARAS

Programoje:

Solistas VACLOVAS VERIKAITIS, iš Toronto, po ilgos pertraukos atvyksta į Clevelandą. Lietuvių ir pasaulinių muzikų kūrinių.

Pianistė — GENĖ KARSOKIENĖ.

KRISTINA ir ILONA KUPREVIČIŪTĖS — pianinas ir trimitas — nuteiks pavasariškai svečius. Prieš koncertą bus atidaryta dailininko MINDAUGO NASVYČIO dailės darbų paroda, kuri tęsis balandžio 26 ir 27 d.d.

Po programos vaisės ir šokiai R. Strimačio kapelai grojant.

Visi kviečiami atsilankyti šeštadienį ir sekmadienį — po pamaldų, įėjimas laisvas.

Bilietai kainą į koncertą: 6, 5, 4, 3 dol. Bilietaus užsakyti pas: Simoną Laniauską — 486-2152, D. Čipkienę — 944-2167, I. Sušinskienę — 531-7727 ir po pamaldų — DMNP parapijos kavinėje.

who in the South and Southwest 1976-77. (az)

CLEVELANDE GIRDIMA PITTSBURGHO LIETUVIŠKOJI RADIO PROGRAMA

• Algis Rukšėnas, Cuyahoga apskrities komisijonieriaus Virgil E. Brown administratyvinis asistentas, pastarajam susižeidus automobilio katastrofoje, laikinai eina komisijonieriaus pareigas.

• "Viva Europa", Los Angeles jaunimo spektaklis, kuriame dalyvauja apie 40 aktorių, bus pastatytas Clevelande birželio 28 d. DMNP parapijos salėje. Rengia vyr. skautės.

• Dana Nikštėnaitė ir Giedrius Lazdinis, abu aktyvūs Clevelando jaunimo organizacijose nariai, š. m. gegužės 3 d. 2 val. p. p. susituoks Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos bažnyčioje.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

M. NASVYTIS.

Juodas stuobrys.

Artimoje Clevelando kaimynystėje nuo seno gausiai lietuviai gyvena Pittsburghe bei jo apylinkėse. Jie yra veiklūs, turi vieningą judrų bei įdomų lietuviškąjį veidą. Jau 47 metai Pittsburghe veikia visoje Amerikoje lietuviškajame gyvenime plačiai žinomo veikėjo Povilo Dargio vedamoji įdomi lietuviškoji radijo programa. Ji duodama iš galingos ir toli girdimos WPIT radijo stoties AM banga 730, kiekvieną sekmadienį dienos metu — 12:30 val.

Povilo Dargio lietuviškoji radijo programa Clevelande girdima maždaug taip, — lyg būtų iš čia pat — Clevelando.

Sis retas vertingasis lietuviškasis radijo ryšis yra ypatingas galimumas artimai bendrauti Pittsburgho ir Clevelando lietuviams.

Valandėlės adresas: Paul P. Dargis, The Lithuanian Hour, 2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, Pa. 15243. Tel. (412) 221-4177. (jl)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

W O M A N
HOUSEKEEPER/COOK
LIVE IN PREFERRED
Catholic Rectory
ST. DAVID CHURCH
Arnold, Mo.
314-296-5485 (15-17)

MALONIAI VISI KVIEČIAMSI Į

PABALTIEČIŲ DRAUGIŠKUMO VAKARĄ

š. m. gegužės 10 d. 7:30 v. v.

Programoje: Latvių dainininkai, Čiurlionio ansamblio kanklininkės ir estai pašoks tautinius šokius. Po to bufeto stiliaus užkandžiai, gėrimai, loterija ir šokiai.

Įėjimas 8 dol. asmeniui. Bilietai gaunami pas B. Natkevičiūtę tel. 261-3276, G. Klimaitę 631-5179. Vakarą įvyks THE UNITED LATVIAN LUTHERAN CHURCH HALL, 15120 Detroit Ave., Lakewood, Ohio. Įėjimas iš Andrew gatvės.

GINTARO valgykloje

877 East 185 St.

Tel. 531-2131

VĖŽIŲ VAKARIENĖ

KETVIRTADIENI, GEGUZES 8 D.

13 dol. asmeniui

Rezervacijas užsakyti iki gegužės 6 d.

DIRVA

• Dr. Leonas Kriaučeliūnas ir jo vadovautas PLB kultūrinės tautos komitetas, balandžio 10 d. PLB valdybos posėdyje atsistatydino. Šio komiteto rūpesčiu dideliu pasisekimu įvyko Pietų Amerikos jaunimo ansamblių gastrolės Amerikoje ir Kanadoje ir kiti renginiai, kaip sol. Čepkauskienės koncertai Australijoje ir Odinio ir Lampsatytės koncertai Amerikoje.

• Solistės Praurimės Ragienės plokštelės "Yra šalis" sutiktuvės įvyks š. m. gegužės 10 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje. Rezervacijas priima Valentina Mažeikienė, telef. 438-7041 ir Kazimiera Leonaitienė tel. 778-0333. Įėjimo auka 12.50 dol.

• Joana Kuraitė, Eugenijaus Kriaučeliūno jaunimo premijos laimėtoja, gyvena Hamiltone ir dirba Toronte, Kanadoje.

• Sol. Aldonos Stempužienės-Švedienės ir komp. Jono Švedo koncertas įvyks Washington, latvių salėje, šeštadienį, gegužės 3 d.

AUŠRINĖS VAKARAS

Philadelphijos tautinių šokių grupė AUŠRINĖ ruošia šaunų ir originalų SVAJONIŲ VAKARĄ šeštadienį, gegužės 3 d. 7 val. vak. Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia. Programoje originalus vaidinimas su tautinių šokių pyne. Po programos šokiams gros visų mėgiamas Jono Puodžiūno orkestras, veiks turtingas bufetas ir baras. Savo dalyvavimu paremsime AUŠRINĖS pastangas ir padėsime grupei nuvykti į Chicago ir ten mus atstovauti VI-toje Tautinių Šokių Šventėje. (g)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

A. A.

HERTAI

JANUŠKEVIČIENEI-JONIENEI

mirus, jos vyrui ALGIRDUI ir artimiesiems
gilią užuojautą reiškiamo ir liūdime

Stasė, Stasys,
Algimantas ir Saulius
šimoliūnai

A. A.

DR. ALEKSANDRAI KRIŠČIUKAITIENEI

mirus Lietuvoje, jos seserims ELENAI
VYŠNIAUSKIENEI ir BIRUTEI MALCA-
NIENEI reiškiu nuoširdią užuojautą ir kar-
tu liūdžiu

Ona Dailidienė

A. A.

HERTAI JONIENEI

mirus, jos liūdinčiam vyrui ALGIRDUI ir
giminėms gilią užuojautą reiškia

Kazimiera ir Aleksas
Laikūnai

Tautinių šokių grupės — Aušrinės — šokėjai. Šokių grupė ruošiasi koncertui, gegužės 3 d. 7 v. v., Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphijoje. Koncertas skirtas sutelkti lėšų kelionės išlaidas į VI-tą Tautinių Šokių Šventę Chicagoje apmokėti. Grupei vadovauja E. Radžius (sėdi dešinėje).
A. Bagdonavičiūtės nuotr.

LIETUVISKOS JUOSTOS WASHINGTONE

Prieš mane guli 1980 m. kovo 19 d. "The Washington Post" numeris, kurio vienoje sekcijoje, jos redaktorė Jura Koncius (Juratė Končiūtė) atspaudė Margaret Thomas nuotrauką, vaizduojančią lietuvišką juostelę su paaiškinimu, kad tai esąs lietuvių kūrėjo darbas, audinys ir labai patogus naudoti knygų perskyroms. Priedo garsinama, kad tokias juosteles galima įsigyti Kongreso bibliotekos suvenyrų krautuvėje! O štai ir antras garsinimas. Library of Congress Information bulletin (80. III. 21) įdėta paties tų juostelių audėjo Kazio Bartašiaus nuotrauka su lietuviškomis juostomis rankose.

Užklaustas Kazys Bartašius, gyvenantis Chicagoje ir čia daug metų besireiškiantis, kaip išskirtinai meniškų lietuviškų juostų, kaklaraiščių, takelių ir kitos tautodailės kūrėjas ir gamintojas, kaip lygiai įvairių aktų, adresų kaligrafiškas rašytojas, šypsodamasis pareiškia, esą kiekviena prekyvietė garsinanti savo prekes. Tačiau jis esąs patenkintas, kad pavykę dar vienu takeliu išvesti lietuviško stiliaus ir lietuvių rankomis gamintus produktus į platus visuomenę, toli už

Marquette Parko ribų. Esą visi žinome, kokia didelė JAV kongreso biblioteka, kiek joje dirba bibliofilų, kiek gausiai ji lankoma intelektualų, politikų, mokslininkų... Ne vienam jų įsivertė spalvingos lietuviškosios juostos ir jas įsigyti. Tokį teigimą jis galįs daryti, žinodamas, kaip greit išparduodama jo šimtinės juostų siuntos ir vėl jam kartojamas užsakydas... Asmeniškai esąs patenkintas, nes ausdamas ir tuo darbu rūpindamasis, išvengęs daugelį jo bendramamžių slegiančio vienišumo, jaučiasis naudingas lietuviškam gyvenime. To nesuvokęs kai pas jį prieš porą metų apsilankiusi mūsų tautoryninkė Elena Bradūnaitė ir American Folklife Center, Washington, DC pavedimu rinkusi davinis apie lietuvišką tautodailę ir jos darbuotojus... (mv)

IMMEDIATE OPENING FOR ELECTRICAL TROUBLE SHOOTER

TO \$25,000
NO LAYOFFS. 4 DAY SHIFT.
Need individual to trouble shoot & maintain solid State D.C. drives, sequence controls and relay logic circuits. Broad electronic & electrical background required.
Salary to \$25,000 with overtime. Good clean working conditions.
For more information & interview:
CALL JIM OVERBY:
at 214-617-4374

POLY-AMERICA INC.
2000 W. MARSHALL ROAD
GRAND PRAIRIE, TEXAS 75051
E.O.E. M/F (12-18)

• VI-ji Lietuvių Tautinių šokių šventė bus liepos 6 d., 2 val. popiet, International Amphitheatre, Chicago, Ill. Bilietai gaunami Vaznelių Gifts International, krautuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 471-1424. Bilietų kainos: ložėje \$20.00, mezzanine \$14.00, \$12.00, \$9.00, ir \$7.00. Balkonas — \$15.00, \$12.00, \$9.00, \$8.00, \$7.00, ir \$4.00.

Banketas bus tą pačią dieną, 7 val. vak. Condessa Del Mar, 12220 So. Cicero Ave., Alsip, Ill. Bilieto kaina — \$18.00. Stalai po 10 žmonių. (Šventės programos šokėjai bilietus užsisako per savo grupių vadovus). Bilietus užsisakant paštu, čekių rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival.

TOOL MAKERS FOUR SLIDE

Move to the bay area of California with the West Coast's largest manufacturer of springs and 4-slide products. Permanent 4-slide setup and tool making positions available. Minimum 3 years experience. Full range company paid benefits including profit sharing. Call JIM at: CONNOR SPRING & MFG. CO. collect. (408) 297-4685. EOE. (17-5)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND

MACHINE TOOL REPAIRMEN
Minneapolis, Minn., location. Permanent positions. Good working condition & benefits. Fully paid insurance. Apply call or write to: BILL TRACY
MIDWESTERN MACHINERY
2848 PLEASANT AVE. SOUTH
MINNEAPOLIS, MINN 55408
612-825-4461 612-825-4477 (17-26)

FIRST CLASS MACHINIST

PROTOTYPE WORK, SMALL RUNS
WEST CHESTER, N. Y. AREA

Call (914) 235-2720 (17-22)

Kazys Bartašius prie audimo staklių aiškina Elenai Bradūnaitė lietuviškų audinių gamybą. Jono Dovydeno nuotr.